

PARAPLEGIK

GLASILO ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

št. 163/DECEMBER 2020

NAJ BO LETO 2021 PRIJAZNEJŠE

TISKOVINA
POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2102

ISSN 0351-9163

KAZALO

4 UVODNE BESEDE

- 4 DRAGE ČLANICE IN ČLANI, SPOŠTOVANE BRALKE IN BRALCI

5 DELO ZVEZE

- 5 NA POTI ZBORNIKU Z NASLOVOM 50 LET ŠPORTA SLOVENSKI PARAPLEGIKOV
6 VIDEOKONFERENCA S ŠPORTNIMI REFERENTI LOKALNIH DRUŠTEV

7 STROKOVNO

- 7 LETOŠNJI E-KONGRES FRM GOSTIL VELIKO TUJIH PREDAVATELJEV
9 GREENCATH KATETRI ODLIKOVANI Z ZLATO NAGRADO ZA INOVATIVNOST

12 V SREDIŠČU

- 12 VIDEOKONFERENCA PREDSEDNIKA DRŽAVE BORUTA PAHORJA OB MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV

14 DELO DRUŠTEV

- 14 IZ DEŽELE CVIČKA
16 S TOTEGA EKA
17 GORENJSKE KAPLJICE
20 MORJE, REFOŠK IN PRŠUT
21 CELJSKI GROFI
23 KARANTANSKI KNEZI
24 LJUBLJANSKI ZMAJI
30 S PANONSKIH RAVNIC

32 ŠPORT

- 32 PARAPLEGIKI IN TETRAPLEGIKI SE LAHKO POHVALIMO Z IZVRSTNIMI ŠPORTNIMI DOSEŽKI
33 JOŽE OKOREN V ODBORU ZA PODELJEVANJE BLOUDKOVIH PRIZNANJ
33 VELIKO PRIZNANJE ZA NAŠEGA PARALIMPIJCA

- 34 NAŠE KEGLJAČICE IN KEGLJAČI SO NASTOPILI V ŠTIRIH SKUPINAH
35 KORONAVIRUS OKRNIL TEKMOVANJE
35 GAŠPER PEČEK DRŽAVNI PRVAK V ŠPORTNEM RIBOLOVU
36 ZAKLJUČEK LIGE IN JUBILEJNI 25. RADEJEV MEMORIAL
37 VIDEOKONFERENCA O ZAKLJUČKU NLB WHEEL LIGE
38 ODLIČEN ZAČETEK PARASMUČARJA JERNEJA SLIVNIKA V NOVI SEZONI

39 KULTURA

- 39 SLIKARJI USTVARJALI V PINETI
40 SLIKANICA JE NASTALA PO RESNIČNIH DOGODKIH
41 SODELOVALO 16 DRUŠTEV S 391 DELI
42 DOGODEK PRVIČ V ŽIVO PREKO SPLETA
43 DAN POŠKODBE HRBTENJAČE
43 PRAVICA DO POMOČI PRI NAKUPU VINJETE 2B

44 DOM PARAPLEGIKOV

- 44 DOM PARAPLEGIKOV IN COVID-19

46 IZ ŽIVLJENJA

- 46 SEDEM ZLOMLJENIH VRTNIC
47 DELO V UČNEM ČEBELNJAKU V ČASU KORONA KRIZE
48 JULIJANA KRALJ JE DRUŠTVO USPEŠNO VODILA KAR 19 LET
49 BOGAT PRIDELEK V UČNEM VRTU DR. VIKTORJA DERGANCA
50 OPROSTITEV RTV PRISPEVKA

51 ČESTITKE, ZAHVALE, OGLASI, V SPOMIN

54 RAZVEDRILO

- 54 KVIZ ZA RAZVEDRILO 52
55 KRIŽANKA

Glasilo Paraplegik izdajajo Zveza paraplegikov Slovenije in njena pokrajinska društva: Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Društvo paraplegikov Podravja, Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske, Društvo paraplegikov Gorenjske, Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Društvo paraplegikov severne Primorske, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije in Društvo paraplegikov Koroške

Za Zvezo paraplegikov Slovenije: Dane Kastelic
Glavna in odgovorna urednica: Barbara Slaček
Uredniški odbor: Dani Globokar, dr. med., asistent fiziater, Jože Globokar, Dane Kastelic, Mateja Vodeb, Petra Medved, Mirjam Kanalec, Andraž Muljavec in Jakob Škantelj
Tajnica uredništva: Darja Kos
Lektorica: Brigita Seidl
Tisk: Tiskarna Evrografis, d. o. o.
Prelom in obdelava slik: Tiskarna Evrografis, d. o. o.
Avtor fotografije na naslovnici: Robert Mostar

Kontakt uredništva: Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 27 138
GSM: 051 61 88 03
E-pošta: info@zveza-paraplegikov.si, zveza-paraplegikov@guest.arnes.si
TRR: 0317 0100 1146 571
Poštnina plačana pri pošti 2102.
Naklada: 2000 izvodov
Glasilo izide štirikrat letno.
ISSN 0351-9163

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo. Programe in delovanje sofinancira Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO). Stališča organizacije ne izražajo stališč FIHO.

06 VIDEOKONFERENCA S ŠPORTNIMI REFERENTI LOKALNIH DRUŠTEV Jože Globokar

Zaradi ukrepov proti širitvi koronavirusa smo pri ZPS morali prilagoditi dejavnosti tudi na športnem področju. Če bomo vsi dosledno upoštevali ukrepe, bo tudi drugega vala enkrat konec. In takrat bodo zaživele tudi športne aktivnosti v sezoni 2020/2021.

07 LETOŠNJI E-KONGRES FRM GOSTIL VELIKO TUJIH PREDAVATELJEV Daniel Globokar, spec. FRM

Leto pandemije SARS COVID-19 je tudi Združenje za fizikalno in rehabilitacijsko medicino Slovenije primoralo k novim izzivom, zato je bil 7. slovenski kongres fizikalne in rehabilitacijske medicine organiziran na spletu. Potekal je v obliki dvodnevni predstavitev, in sicer 19. in 20. novembra 2020.

12 VIDEOKONFERENCA PREDSEDNIKA DRŽAVE BORUTA PAHORJA OB MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV Jože Globokar

Letošnje razmere so nam zaradi koronavirusa onemogočale sprejem v predsedniški palači, zato je predsednik Borut Pahor na ta dan neposredno iz predsedniške palače pripravil videokonferenco, na kateri so sodelovali še: predsednik Državnega zbora RS Igor Zorčič, predsednik Vlade RS Janez Janša, predsednik NSIOS Borut Sever in predsednik Sveta za invalide Dane Kastelic.

33 JOŽE OKOREN V ODBORU ZA PODELJEVANJE BLOUDKOVIH PRIZNANJ Lutfi Abdullahu

Vlada Republike Slovenije je na 119. dopisni seji 5. novembra 2020 za štiriletno mandatno obdobje imenovala nov odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj. Član odbora tudi Jože Okoren.

33 VELIKO PRIZNANJE ZA NAŠEGA PARALIMPIJCA Jože Globokar

Smučarski skakalec Peter Prevc je novi ambasador Republike Slovenije za šport, strpnost in fair play (zamenjal je olimpijca Mira Cerarja), njegova namestnika pa sta naš najboljši strelec, parolimpijec Franc Pinter, ter nosilka bronastega odličja z zadnjih evropskih iger v Minsku, judoistka Maruša Štangar.

38 ODLIČEN ZAČETEK PARASMUČARJA JERNEJA SLIVNIKA V NOVI SEZONI Lufti Abdullahu

Naš parasmučar Jernej Slivnik je odlično začel v novi smučarski sezoni 2020-2021. Avstrijsko smučišče Kaunertal je 3. in 4. decembra 2020 pripravilo drugo tekmovanje za paraalpske smučarje, ki je štelo tudi za točke evropskega pokala.

40 SLIKANICA JE NASTALA PO RESNIČNIH DOGODKIH Igor Plohl

V juniju 2020 je v sozaložništvu Zveze paraplegikov Slovenije in Založbe Pivec izšla nova slikanica v zbirki Lev Rogi z naslovom Lev Rogi v Afriki. Mnogi mladi bralci so knjigo nestrno pričakovali, saj sem njen izid napovedal kmalu po prihodu z nepozabnega potovanja.

46 SEDEM ZLOMLJENIH VRTNIC povzel Benjamin Žnidaršič

VOJKO GAŠPERUT, JOŽE OKOREN, DARKO ĐURIČ, ANKA VESEL, DAMJAN PEKLAR, DAVID RAZBORŠEK IN BENJAMIN ŽNIDARŠIČ so zlomljene vrtnice, katerih zgodbe je pisatelj mag. Ivan Sivec zajel v pričujoči knjižni obliki, ki je konec novembra zagledala luč sveta.

DRAGE ČLANICE IN ČLANI, SPOŠTOVANE BRALKE IN BRALCI

Zaključuje se zelo nenavadno leto 2020. Mogoče zaradi dveh 20, mogoče? Nekateri starejši ugotavljajo, da so bila pod takim pritiskom tista leta po drugi svetovni vojni. A dejstvo je, da spomin blede in tudi naših znancev iz tega obdobja je vedno manj. No, pa sem tudi sam zapadel pod pesimizem, ki kroji te čudne čase v Sloveniji in Svetu že od meseca marca letos. Vendar spoštovane in spoštovani, obdobje neprestanega prilagajanja različnim predpisom in ukrepom gre proti koncu, zdržimo še malo.

Po podatkih sodeč smo jih invalidi vzeli z vso resnostjo in jih v veliki meri tudi spoštovali. Kar gre pripisati tudi dejstvu, da je med nami bilo zelo malo članic in članov s hujšo obliko obolenja s korona virusom. Dejstvo je, da smo invalidi v življenju že marsikaj doživeli, potrpehli in pretrpehli, vsak skozi svojo življenjsko zgodbo. Zavedamo se tudi, kako je pri tem pomembno medicinsko osebje v bolnišnica in drugih zdravstvenih ustanovah. Zato tudi ob tej priliki vsem zdravstvenim delavcem iskrena HVALA. Ne razumem pa nekaterih naših sodržavljancev, ki vedno postavljajo sebe v ospredje in središče dogajanja, da se mora vse vrteti okoli njih in za njih. Očitno niso še slišali za velikega raziskovalca Kopernika in njegov heliocentrični model, s katerim je dokazal, da zemlja ni središče vesolja, kar je bilo do njegovega odkritja resnica. Ta čudni čas bo kmalu za nami. Z odkritjem cepiv proti COVID 19 pri več proizvajalcih nas lahko navdaja z optimizmom v letu 2021. Saj po Novem, saj po Novem letu boljše bo, je zapisal že naš kantavtor Tomaž Domicelj. Ko se bomo tega turobnega obdobja

spominjali tudi po marsičemu lepem in inovativnem, ki se je in se še bo porodilo med tem časom. Je čas pričakovanja in ljudje kot socialna bitja si želimo, da spet bolj sproščeno zaživimo, se srečamo s prijatelji, skratka uživamo življenje z veliko žlico, pa čeprav mogoče ne bo več tako kot v preteklih letih. Ampak boljše zagotovo bo!

Primerno času je tudi delovanje Zveze preneseno v zavetje domačega ognjišča. Na sedežu poteka samo dežurstvo. Sodelavci s pomočjo tehnike in različnih socialnih omrežij in platform, ki so se razvile za potrebe tega časa opravljajo svoje delo na daljavo. Med sabo komuniciramo preko tele konferenc, Skypa, telefona, kar je postala praksa tudi drugih državnih in tudi nekaterih občinskih institucij. Skratka v odtujenem svetu delujemo povezano. Vsakodnevno o novostih in dogodkih obveščamo vse zainteresirane tudi preko spletne strani Zveze, kar gre zahvala uredniku **Jožetu Globokarju**. Sedaj pa je pred vami tudi Paraplegik in verjamem, da boste veliko koristnih informacij izvedeli tudi preko te revije, po klasični poti. Prav tako smo letos malo posebno, a zato nič manj prijetno in s ponosom v srcu, invalidi praznovali 3. december mednarodni dan invalidov. Svet za invalide Republike Slovenije, je pripravil poslanico, ki jo boste lahko prebrali tudi na teh straneh glasila, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije – NSIOS je organiziral videokonferenco, predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**, predsednik Državnega zbora **Igor Zorčič** in predsednik Vlade **Janez Janša**, pa so predsednika

NSIOS **Boruta Severja** in mojo malenkost kot predsednika Sveta za invalide Republike Slovenije sprejeli v predsedniški palači, ter omogočili neposredni prenos dogodka. Skupna ugotovitev je bila, da nobeden od šestih sprejetih proti koronskih paketov (PKP) ni obšel invalidov in, da bo po normalizaciji pandemičnega stanja, na področju socialnega in invalidskega varstva potrebno krepko zavihati rokave.

Spoštovane bralke in bralci glasila Paraplegik, ob koncu leta 2020 vsem izrekam iskreno zahvalo za podporo in sodelovanje. Posebno bi se ob tej priliki rad zahvalil vsem sodelavcem na Zvezi in društvih paraplegikov, kajti brez Vas in vaših dobrih del in pozornosti do sočloveka bi bilo to posebno obdobje veliko bolj zadržljivo in žalostno. Ogromno Vas je, ki ste nam stali in obstali pri uresničevanju našega poslanstva, se z nami veselili uspehov in nas bodrili pri neuspehu, hvala vsem in vsakemu posebej.

Vsem Vam zaželim, da bi v teh zadnjih dneh letošnjega leta v krogu svojih najdražjih doživeli lep, miren in blagoslovljen Božič. Želim vam ponosno praznovanje Dneva samostojnosti in enotnosti, v Novem letu pa Vam želim veliko zdravja, miru, osebne sreče in da se vam izpolnijo vse tihe želje, ki jih gojite globoko v sebi.

S R E Č N O, predvsem pa ZDRAVO 2021!!!

Tjaša Filipčič | Zbornik – 50 let športa slovenskih paraplegikov

NA POTI ZBORNIKU Z NASLOVOM 50 LET ŠPORTA SLOVENSkih PARAPLEGIKOV

V šport paraplegikov sem vstopila leta 1989, ko sem kot športna animatorka sodelovala v okviru medicinske rehabilitacije v Pineti. Ravno sem zaključila 1. letnik študija na Fakulteti za šport, ko sem prejela telefonski klic, s povabilom za sodelovanje pri novi športni izkušnji. Vodila naj bi športni program, ki bi vključeval plavanje, športne igre z žogo, igre z loparji, tek oz. vožnje z vozički, gimnastične vaje za razvoj gibljivosti in ples. Še danes ne vem kaj me je dejansko motiviralo za sodelovanje v okviru te medicinske rehabilitacije. Spomnim se, da me ni bilo strah. Mogoče je bila želja naučiti se nekaj novega kar drugi ne znajo, spoznavati nove ljudi in biti športno dejavna s posamezniki, ki so zelo spretni na invalidskih vozičkih.

Tak je bil moj začetek, od takrat je preteklo 31 let. V tem času sem pridobivala nova znanja, zelo hitro pa se je razvijal tudi šport paraplegikov. Razvil se je do te mere, da so se Jože Okoren, Janez Hudej in Gregor Gračner odločili, da uredijo Zbornik 50 let športa slovenskih paraplegikov (v nadaljevanju Zbornik). Vsi trije uredniki imajo pomembno vlogo v okviru športa paraplegikov, tokrat pa so se preizkusili kot uredniki strokovno-poljudne publikacije.

K zapisu posameznih prispevkov so povabili različne avtorje, ki so tako ali drugače soustvarjali razvoj športa paraplegikov (**Daneta Kastelica**, mag. **Roberta Cuglja**, **Damijana Lazarja**, **Aleksa Lea Vesta**, **Bora Štrumblija**, **Andraža Čeligoja**, **Draga Perka**, **Franca Hočevarja**). Tudi avtorice so med njimi: **Špela Šuštaršič**, **Urška Rendulič** in **Alenka Plemelj**.

Zbornik vsebinsko ponuja prispevke, kjer avtorji zagovarjajo pomen gibalno/športnih dejavnosti za paraplegike. Jože Okoren zapiše "športna dejavnost lahko nadomesti marsikatero zdravilo", Dane Kastelic trdi, da šport povezuje in združuje. Robert Cugelj, direktor URI Soča in Andraž Čeligoj zagovarjata čimprejšnjo medicinsko rehabilitacijo, Damijan Lazar pa izpostavlja vrhunske športnike paraplegike. Na koncu Zbornika so v preglednici podani podatki o osvojenih medaljah na uradnih mednarodnih tekmovanjih. Aleks Leo Vest se spo-

minja začetkov vrhunskega športa. Boro Štrumbelj je prepričan, da so za nadaljnji razvoj športa paraplegikov pomembni strokovno usposobljeni in izobraženi kadri. Drago Perko izpostavlja pomen medijev in družbenih omrežij pri prepoznavnosti športa paraplegikov, Gregor Gračner pa zapiše prispevek o organizaciji športnih tekmovanj na različnih ravneh. Pomemben doprinos k športu paraplegikov nosijo tudi lokalna društva, saj se paraplegiki po končani medicinski rehabilitaciji v veliki večini vračajo v domače okolje. Društev pa ni brez ljudi in nekateri predstavniki regijskih društev so predstavljeni tudi slikovno.

Krajšim strokovnim zapisom omenjenih avtorjev sledi lična in slikovna predstavitev različnih športnih panog od atletike do ragbija na vozičku, vsaki športni panogi pa je dodana izjava športnika, predvsem v smislu pomena posameznega športa za intervjuvanca.

Kot smo omenili so prispevke pripravile tudi avtorice. Špela Šuštaršič je prepričana, da je športna dejavnost izhodišče za socialno vključenost, Urška Rendulič in Tjaša Filipčič vidita šport kot pomemben dejavnik za višjo kakovost življenja, Alenka Plemelj pa mentorira študente, kjer so športne vsebine redni del visokošolskega programa delovna terapija. Študenti sodelujejo kot prostovoljci in se na tak način veliko naučijo.

Zbornik ponuja lep pregled špor-

ta paraplegikov v preteklih 50 letih. Uredniki so v Zborniku uspeli omeiniti široko paleto posameznikov, brez katerih ni športa, če si izposodim ime oddaje na Valu 202. Zbornik sem že predstavila študentom Pedagoške fakultete v Ljubljani. Prosila sem jih naj tudi oni sodelujejo pri nadaljnjem razvoju športa paraplegikov. Naj vas za konec spodbudim, da si pridobite svoj izvod Zbornika. Mogoče se na kakšni fotografiji najdete tudi sami. Prijetno prelistavanje in branje vam želim.

Prebrala bi tudi, če bi imela dovolj prostora za vse, kar sem napisala, in bi se lahko vključila v vse, kar se dogaja v svetu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov.

Prebrala bi tudi, če bi imela dovolj prostora za vse, kar sem napisala, in bi se lahko vključila v vse, kar se dogaja v svetu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov.

Prebrala bi tudi, če bi imela dovolj prostora za vse, kar sem napisala, in bi se lahko vključila v vse, kar se dogaja v svetu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov. Vse, kar sem napisala, je namenjeno študentom, ki se pripravljajo na študij in bodo v prihodnosti sodelovali v športu paraplegikov.

V Zborniku je predstavljeno prav vse v zvezi s športom paraplegikov in tetraplegikov. Najpomembnejše dejstvo pa je, da se mora neka oblika rekreacije osebe po poškodbi hrbtenjače začeti že v času medicinske rehabilitacije.

Jože Globokar | Priprave na športno sezono 2020/2021

VIDEOKONFERENCA S ŠPORTNIMI REFERENTI LOKALNIH DRUŠTEV

Zaradi ukrepov proti širitvi koronavirusa smo pri ZPS morali prilagoditi dejavnosti tudi na športnem področju. Če bomo vsi dosledno upoštevali ukrepe, bo tudi drugega vala enkrat konec. In takrat bodo zaživele tudi športne aktivnosti v sezoni 2020/2021.

Pred sezono je bilo treba pripraviti vse za nemoten potek tekmovanja z zadolžitvami posamičnih izvajalcev in uskladitvijo koledarja športnih tekmovanj. Ker so takratne razmere onemogočale sklic delovnega posveta, so se 12. novembra 2020 športni referenti in nosilci posamičnih panog povezali v videokonferenci. Vodil jo je vodja športa pri zvezi, **Gregor Gračner**.

Udeleženci video seje so predhodno dobili dnevni red in urnik koledarja prireditvev, da so lahko konstruktivno sodelovali na delovnem posvetu.

Po sprejemu dnevnega reda so vodje posameznih športnih panog, športni referenti in vodja športa ZPS poročali o športnih dogodkih v sezoni 2019/2020. Iz teh poročil je razvidno, kako je koronavirus krojil izvedbo tekmovanj v letu 2020. Kljub temu so bila vsa ligaška tekmovanja izvedena, nekatera druga pa predstavljena ali celo odpovedana (Pogačnikov memorial parabasket, trije kolesarski maratoni, mednarodni šahovski turnir, avtorally in mednarodni lokestrelski turnir).

Smo pa v tem obdobju imeli kar nekaj časa za pripravo **Zbornika o 50-letnici športa slovenskih paraplegikov**, ki je izšel 23. septembra 2020, ob letošnjem dnevu slovenskega športa. Zbornik je udeležencem videokonference podrobno predstavil in prelistal eden od treh urednikov, Gregor Gračner, v elektronski obliki pa si ga lahko ogledate in preberete na spletni strani ZPS. Zbornik je natisnjen na 150 straneh, kjer je zbrana celostna podoba razvoja športa paraplegikov in tetraplegikov, od ustanovitve organizacije naprej. Je tudi prava enciklopedija najrazličnejših podatkov in rezultatov.

Sledilo je poročilo o našem največjem atletskem tekmovanju – **51. Hrovati-novem memorialu**, ki je letos potekalo v Novi Gorici, zaradi znanih razmer pa brez tujih tekmovalcev iz Severne Makedonije, Srbije, Črne Gore, BiH in Hrvaške. Tekmovanje je predstavil vodja atletike **Janez Hudej** in se zahvalil DP severne Primorske za odlično izvedbo tega spominskega tekmovanja. Razveseljiva pa je tudi udeležba mladih atletov.

Usklajevanje tekmovalnega urnika za sezono 2020/2021 je udeležencem video seje vzelo kar nekaj časa. Pri zvezi imamo namreč šest ligaških tekmovanj – v atletiki, košarki, kegljanju, streljanju, ribolovu in šahu. Imamo mednarodno NLB Wheel ligo, naši športniki pa tekmujejo tudi na državnih prvenstvih in mednarodnih tekmovanjih, ki jih organizira Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite. Vsa ta številna tekmovanja potekajo predvsem ob vikendih, kar še otežuje usklajevanje in iskanje ustreznih špor-

tnih objektov. Poskrbeti je treba tudi za sodnike. Delo jim je nekoliko olajšal pripravljene osnutke urnika, ki so ga vabljeni na videokonferenco predhodno prejeli po e-pošti. Tako so lahko že vnaprej pripravili svoje predloge in tudi termine. V nadaljevanju video delovnega sestanka je vlogo športa pri vključevanju športnikov paraplegikov in tetraplegikov v programe Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite predstavil moderator Grega Gračner, ki je tudi podpredsednik Zveze ŠIS-SPK. Omenil je športne panoge, v katerih naši športniki dosegajo zelo dobre rezultate ali pa so perspektivni. Med njimi so atletika, parakolesarstvo, košarka, strelstvo, curling, smučanje, športni ribolov in boccia.

Ob zaključku je beseda tekla tudi o promociji športa paraplegikov in tetraplegikov, ki naj bi jo pripravili za novi praznik, **dan slovenskega športa**. Ker bomo v Sloveniji praznik drugič obeležili 23. septembra 2021, je za dobro predstavitev še dovolj časa.

Videokonferenca s športnimi referenti (Foto: Gregor Gračner)

Daniel Globokar, spec. FRM, strokovni sodelavec Zveze paraplegikov Slovenije |

7. slovenski e-kongres fizikalne in rehabilitacijske medicine, 19.-20. 11. 2020 URI-Soča, Ljubljana

LETOŠNJI E-KONGRES FRM GOSTIL VELIKO TUJIH PREDAVATELJEV

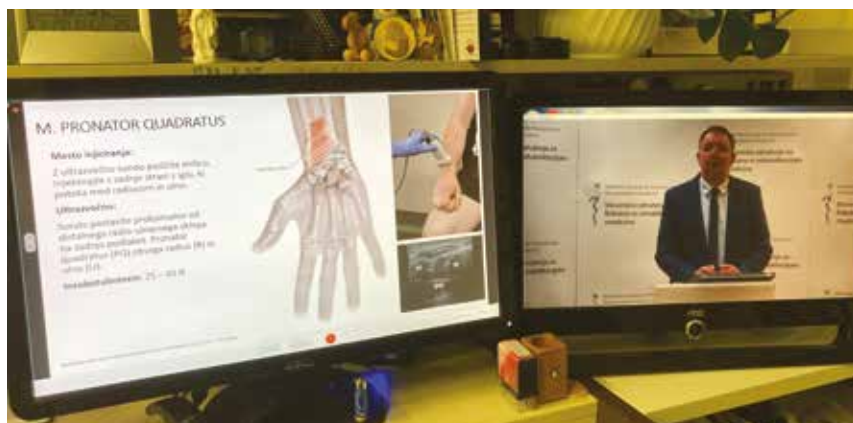
Leto pandemije SARS COVID-19 je tudi Združenje za fizikalno in rehabilitacijsko medicino Slovenije primoralo k novim izzivom, zato je bil 7. slovenski kongres fizikalne in rehabilitacijske medicine organiziran na spletu. Potekal je v obliki dvodnevni predstavitev, in sicer 19. in 20. novembra 2020.

Poleg uglednih strokovnjakov fizikalne in rehabilitacijske medicine Slovenije so kongres popestrili številni ugledni predavatelji iz tujine: profesor **Zampolini** (Italija), predsednik ESPRM, dr. **Gutierrez** (UT Health San Antonio, ZDA), dr. **Supervia Pola** (Hospital Gregorio Maranon, Španija), dr. **Klamroth - Marganska** (ZHAW School of Health Professions, Švica), dr. **Yochelson** (Shepherd Center, Atlanta, USA), dr. **Laxe** (Hospital Clinic de Barcelona, Španija), dr. **Grubišič** (KB Sestre Milosrdnice, Hrvaška) in dr. **Vučković** (Aspetar, Katar).

Kongres sta otvorila predsednik slovenskega združenja za fizikalno in rehabilitacijsko medicino, mag. Klemen Grabljevec, in prof. Nicolas Christodoulou, predsednik evropskega združenja za fizikalno in rehabilitacijsko medicino.

Strokovne teme kongresa so bile tematsko razdeljene v sekcije z naslovi: Rehabilitacija med in po epidemiji COVID-19, Rehabilitacija oseb z okvaro mišično-kostnega sistema, Rehabilitacija oseb z okvaro živčevja, Rehabilitacija oseb po boleznih srca in ožilja, Rehabilitacija oseb po amputaciji udov, Rehabilitacija otrok in odraslih s kronično bolečino ter Kakovost v rehabilitacijski medicini – prikazi iz tujine. Vsebinsko bogat kongres so dodatno popestrila tri satelitska predavanja slovenskih in tujih predavateljev.

Bralcem revije Paraplegik v nadaljevanju predstavljam najpomembnejše oziroma aktualne prispevke vsebinsko bogatega kongresa. Ker je bilo prispevkov, ki so bili vsi po vrsti odlični, resnično veliko, bi povzemanje ugotovitev

Mag. Grabljevec predava o UZ vodeni aplikaciji BTX za terapijo spastičnosti. (Foto: Daniel Globokar)

vseh preseglo okvir tega članka, zato povzemam nekaj ključnih prispevkov slovenskih strokovnjakov.

Zaradi ukrepov obvladovanja okužb s SARS COVID-19 je bilo v Evropi za različne oblike rehabilitacijskih ukrepov v prvem valu epidemije do zdaj prikrajšanih do 2 milijona pacientov. Najpomembnejši izziv Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) oziroma medicinske stroke nasploh bo po koncu epidemije pripraviti vse potrebno, da bomo organizacijsko in strokovno vsi skupaj pripravljeni na nov možen izbruh.

Doc. dr. **Novak** iz URI-Soča nam je predstavil dosedanje klinične in rehabilitacijske izkušnje z rehabilitacijo COVID-19 pacientov v okviru rehabilitacijskega oddelka URI- Soča. Od sredine maja do konca oktobra 2020 je bilo hospitalno obravnavanih 6 pacientov po preboleli COVID-19 pljučnici z dihalno odpovedjo in dolgotrajnejšim umetnim predihavanjem. Izzidi

rehabilitacije teh pacientov kažejo, da z ukrepi celostne rehabilitacije dosežemo pomembno izboljšanje telesnih funkcij in dejavnosti, ki jim omogoči ponovno samostojno funkcioniranje v domačem in širšem okolju. Ker smo v zadnjih tednih priča slabšanja epidemioloških podatkov epidemije v Sloveniji, bodo potrebe po strnjeni rehabilitaciji pacientov tudi v njihovi ustanovi skokovito narasle. Primarij mag. **Savrin** je predstavil postopek pridobitve psa pomočnika za osebe z okvaro hrbtenjače. Profesorica **Burgerjeva** nas je seznanila z novostmi na področju rehabilitacije oseb po amputaciji zgornjih udov. V zadnjih dveh desetletjih so glavne novosti na področju protetike, razvoja ocenjevalnih instrumentov ter zdravljenja fantomske bolečine. Žal kljub hitremu tehnološkemu napredku še nismo dosegli ideala, popolna proteza za zgornji ud bi naj osebi povrnila vse funkcije naše roke, to je celotno

motoriko, zaznavanje in tudi videz.

Problematiko obvladovanja kronične bolečine nam je predstavila dr. **Kuret**, vodja programa za kronično nerakavo bolečino v URI-Soča. Kronična bolečina je velik javnozdravstveni problem, ki v Evropi prizadene od 10 do 30 % odrasle populacije in nosi pomembne posledice za družbo in posameznika. V raziskavi o globalnem bremenu bolezni so raziskovalci poudarili, da bolečina in z bolečino povezane bolezni predstavljajo vodilni razlog za zmanjšano zmogljivost. V URI-Soča od leta 2013 izvajajo program interdisciplinarne rehabilitacije oseb s kronično razširjeno bolečino, vstop v program je preko ocenjevalno triažnega postopka v ambulantni za kronično bolečino. Nevrolog dr. **Zupan** iz Nevrološke klinike UKC Ljubljana nam je predstavil principe sodobnega vzročnega zdravljenja akutne ishemične možganske kapi v Sloveniji. Morda se premalo zavedamo, da ishemična možganska kap predstavlja v Sloveniji tretji najpogostejši vzrok smrti in najpomembnejši vzrok pridobljene invalidnosti. V zadnjih dveh desetletjih je postala ozdravljiva bolezen, saj so se razvile oblike uspešnega reperfuzijskega zdravljenja, katerih učinkovitost in varnost pa sta najbolj odvisni od časa, ki preteče od začetka nastopa znakov možganske kapi do prihoda pacienta v urgentno nevrološko ambulanto.

Zato bralce Paraplegika na tem mestu ponovno spomnimo na geslo GROM: Govor, Roka, Obraz in Minuta, pogosto boste slišali tudi za slogan »Čas so možgani.«

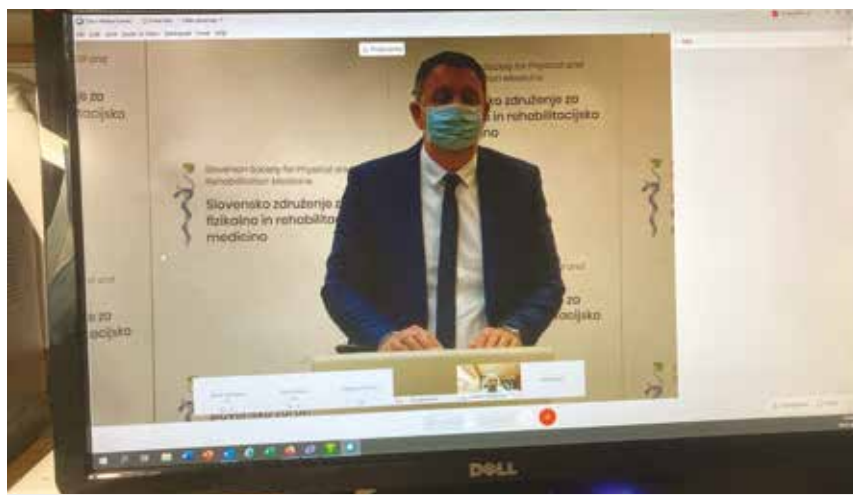
Nacionalna mreža TeleKap v Sloveniji je bila po bavarskem modelu povzeta in organizirana leta 2014, kar predstavlja enega prvih telemedicinskih sistemov v nekdanjih socialističnih državah. Docentka dr. **Goljarjeva** s sodelavci nam je predstavila problematiko predpisovanja funkcionalnega električnega stimulatorja. Poleg motoričnega učenja se funkcionalna električna stimulacija uvršča med najsodobnejše terapevtske metode za spodbujanje plastičnosti osrednjega živčevja. V Sloveniji lahko bolniki iz pravic zdravstvenega zavarovanja prejmejo funkcional-

ni električni stimulator tudi za domačo uporabo. Uredba (EU) 2017/745 Evropskega parlamenta in Sveta o medicinskih pripomočkih, ki prihaja v veljavo maja 2021, lahko oskrbo s sistemi FES v Sloveniji močno oteži.

Docentka dr. **Moharič** je predstavila možnosti zdravljenja spinalne mišične atrofije (SMA) z novimi zdravili. Poglobljeno razumevanje patogeneze bolezni je vodilo do razvoja prvega zdravila za to bolezen (SMA). Decembra 2016 je Administracija za hrano in zdravila (FDA) v Združenih državah Amerike odobrila uporabo dveh zdravil za otroke in odrasle s SMA. V raziskavah o varnosti, farmakokinetiki in učinkovitosti so dokazali izboljšanje motoričnih funkcij pri pacientih s SMA vseh tipov in vseh starosti. Zdravilo je na voljo tudi v Sloveniji, najprej za otroke iz razloga sočutne rabe, od lanskega leta pa tudi za odrasle bolnike s SMA. Na področju zdravljenja dednih bolezni tako počasi prihaja do preboja, pojavljajo se zdravila, s katerimi dejansko lahko »zdravimo« bolezni. Pri vseh doslej znanih zdravilih je zelo pomembno, da pacienti zdravilo dobijo čim prej, saj že nastalih okvar ne odpravijo. Zato je prisoten vtis, da so pri otrocih učinkovitejša. Za področje fizikalne in rehabilitacijske medicine ta nova zdravila prinašajo nove izzive, v prvi vrsti, ali redno vključevanje v rehabilitacijske ukrepe lahko še dodatno izboljša učinkovitost teh zdravil. Zato bodo potrebne tudi raziskave na tem področju. Še posebej v

luči tega, da na tržišče prihaja še tretje zdravilo, ki ga bo možno zaužiti v obliki tablet.

Organizacijskemu in strokovnemu odboru je nedvomno uspelo določiti aktualne strokovne teme in izzive rehabilitacijske medicine v Sloveniji. Vsa predavanja so bila odlično pripravljena in izvedena, poslušalci pred ekrani računalnikov smo imeli možnost sodelovati tudi v razpravah. Organizator je s pomočjo tehnične podpore poskrbel, da so predavanja potekala brezhibno, brez tehničnih ovir, prenos slike in zvoka sta bila popolna. Kongres je suvereno vodil in povezoval predsednik ZFRM Slovenije, mag. Grabljevec. Slovenskega dvodnevnega e-kongresa ZFRM se je udeležila velika večina članov našega združenja, ki je v letošnjem letu doseglo dvomestno številko, po zadnji evidenci je registriran 101 član. Organizacijski in strokovni odbor letošnjega kongresa sta omogočila vsem prijavljenim slušateljem oz. udeležencem kongresa tudi možnost naknadnega ponovnega ogleda vseh predavanj preko spleta. Vsi prispevki bodo naknadno objavljeni v Zborniku, ki bo na voljo vsem zainteresiranim z objavljenimi viri literature in možnostjo nadaljnega poglobljenega študija. Zaradi vsebinsko izredno bogatega 7. slovenskega e-kongresa FRM zato velja zaveza, da vam v naslednji številki revije predstavim tudi izsledke predavateljev iz tujine.

Predsednik Slovenskega združenja za FRM, mag. Klemen Grabljevec (Foto: Daniel Globokar)

GREENCATH KATETRI ODLIKOVANI Z ZLATO NAGRADO ZA INOVATIVNOST

Na letošnjem, že 18. Dnevu inovativnosti, ki je potekal 30. novembra, je Gospodarska zbornica Slovenije podelila nacionalna priznanja najbolj inovativnim podjetjem in inovatorjem v podjetjih in drugih organizacijah. Med prejemniki zlatih priznanj je tudi podjetje TIK d. o. o., ki je nagrado prejelo za svoj edinstven urinski kateter greencath® s hidrofилnim nanosom in vodno vrečko.

TIK-ova družina, ki šteje 146 zaposlenih, že več kot 60 let svoje »Znanje za življenje« vloga v razvoj in proizvodnjo inovativnih medicinskih pripomočkov za enkratno uporabo. Že zlata regijska nagrada in uvrstitev v nacionalni izbor sta bili za podjetje velik uspeh, zlata nagrada na najvišji ravni pa dodatna potrditev, da postajajo vedno

pomembnejši igralec na evropskem, ne le slovenskem trgu.

V TIK-u se zavedajo, da je, ko gre za zdravje, dovolj dobro le najboljše. Zato skrbno načrtujejo nastajanje izdelkov in pri tem čim bolj upoštevajo potrebe uporabnikov. Tako jim je z lastnimi inovativnimi rešitvami uspelo razviti in na trg plasirati uporabniku prijazen, vrhunski urinski kateter s hidrofилnim nanosom blagovne znamke greencath®, ki edinstveno združuje lastnosti:

- fleksibilno, mehko konico, ki omogoča enostavno uvajanje katetra v primeru povečane prostate in različnih tvorb,
- hidrofилni nanos, ki se aktivira z vodo v 30 sekundah, daljši čas zasušitve nanosa po aktivaciji
- in njegova odlična drsnost,
- polirane stranske luknje in fleksibilnost

cevke, ki dodatno zmanjšujejo trenje med katetrom in sluznico sečnice,

- vodno vrečko za enostavno aktivacijo nanosa s posebej prečiščeno, sterilno vodo,
- drsnik, ki omogoča aseptično roko vanje, in
- multifunkcionalno embalažo z dvostransko nalepko na hrbtni strani ovoja.

Uporaba urinskih katetrov s hidrofилnim nanosom je zaradi številnih zdravstvenih in z udobjem povezanih prednosti, ki jih izdelek ponuja uporabniku, postala zlata standard v večini evropskih držav. Zato je prav, da so tudi vaša prva izbira.

Tekst je lektorirala Katarina Bajželj

Dan je vedno s soncem obsijan,
tudi ko so oblaki na nebu.

Veliko srečnih dni v 2021

Gospodarska
zbornica
Slovenije

INOVATIVNA
Slovenija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

SPIRIT
SLOVENIJA

Nacionalno
Zlato priznanje GZS

Za inovacijo

greencath® urinski kateter s hidrofilnim nanosom in vodno vrečko

prejmejo

Albert Kurinčič
Tatjana Smrekar
Tomaž Černilogar
Mateja Pervanje, Gašper Šuligoj,
Petra Borovinšek (vsi TIK d.o.o.)
Darko Kocijančič, Silvin Šavle
Kristjan Božič, Franci Volarič (vsi Hidria d.o.o.)

TIK d.o.o.

Ljubljana
30. november 2020

Predsednik GZS
Boštjan Gorjup

60 let znanja za življenje.

Urinski katetri

greencath®

TIEMANN
KONICA

MEHKA
KONICA

HIDROFILNI
NANOS

POLIRANE
LUKNJE

VODNA
VREČKA

www.tik.si

Jože Globokar | Koronavirus preprečil tradicionalno srečanje

VIDEOKONFERENCA PREDSEDNIKA DRŽAVE BORUTA PAHORJA OB MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV

Ob mednarodnem dnevu invalidov je predsednik Republike Slovenije vsako leto 3. decembra pripravil sprejem za predstavnike invalidskih organizacij Slovenije. Letošnje razmere nam zaradi koronavirusa to onemogočajo, zato je predsednik Borut Pahor na ta dan neposredno iz predsedniške palače pripravil videokonferenco, na kateri so sodelovali še: predsednik Državnega zbora RS Igor Zorčič, predsednik Vlade RS Janez Janša, predsednik NSIOS Borut Sever in predsednik Sveta za invalide Dane Kastelic.

Predsednik NSIOS-a **Borut Sever** je v svojem nagovoru dejal, da želimo slovenski invalidi ob mednarodnem dnevu invalidov vzpodbuditi širšo družbo k boljšemu razumevanju vsebin, povezanih z invalidnostjo, s temeljnimi pravicami invalidov in z vključevanjem invalidov v družbo. Pri tem želimo poudariti pomen osveščanja ob pozitivnem dojemanju invalidnosti, predvsem pa polno vključenost invalidov kot enakopravnih in enakovrednih članov, ki dajejo pomemben prispevek k razvoju družbe.

»Posebej je pereč problem revščine med invalidi, tveganju so izpostavljeni v veliko večji meri, stopnja nezapo-

slenosti je v povprečju znatno višja, več kot 3.000 invalidov, ki prejemajo invalidsko pokojnino, pa prejema celo manj kot 300 evrov mesečno, kjer je potrebo nemudoma pristopiti k iskanju rešitev in pripravi potrebnih zakonskih sprememb,« je še pripomnil Borut Sever.

Predsednik RS Slovenije Borut Pahor je v nagovoru poudaril, da nam mednarodni dan invalidov daje priložnost in dolžnost, da opozorimo na globalne probleme in izzive ter da postavimo načrte za to največjo manjšino na svetu. Po besedah predsednika trije najvišji predstavniki države na tej skromni obeležitvi izkazujejo veliko politično pripravljenost, da prisluh-

nejo našim predlogom in pričakovanjem. Ob tem je predsednik pozdravil prizadevanja varuha človekovih pravic **Petra Svetine**, ki je v aktualnem poročilu predlagal 27 priporočil, ki zadevajo naš položaj. Predsednik je omenil še sprejem Zakona o izenačevanju možnosti invalidov in Zakona o osebni asistenci, ki je bil dolgo pričakovan. *»V času, ko se vsi soočamo s stiskami, moramo še posebno pozornost nameniti najšibkejšim, za kar si vlada vsekakor prizadeva,«* je še dodal predsednik.

Ob zaključku nam je predsednik čestital za praznik in izrazil veliko priznanje vsem, ki nam pomagajo.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je neposredno iz predsedniške palače pripravil videokonferenco, na kateri so sodelovali še: predsednik Državnega zbora RS Igor Zorčič, predsednik Vlade RS Janez Janša, predsednik NSIOS Borut Sever in predsednik Sveta za invalide Dane Kastelic. (Foto: Kabinet predsednika vlade)

Združeni narodi so oktobra 1992 z resolucijo razglasili 3. december za mednarodni dan invalidov.

Svet za invalide Republike Slovenije

naslavlja na slovensko javnost

POSLANICO

ob 3. decembru – mednarodnem dnevu invalidov 2020.

Letošnje geslo Združenih narodov je: **"Zgradimo boljše prihodnost: invalidom vključeno, dostopno in trajnostno svet po COVID-19"**

Slovenija, Evropsko unijo in cel svet je v letošnjem letu zaznamovala predvsem epidemija virusa COVID-19, zato je mednarodni dan invalidov usmerjen v osveščanje glede tega problema v povezavi z invalidi in invalidnostjo ter s tem tudi v razvoj družbe v prihodnosti. Invalidi so del te družbe in del prihodnosti ter ena ranljivejših skupin, katere se je epidemija dotaknila v največji meri. Zato mora tudi Slovenija trdno po zastavljeni poti Konvencije o pravicah invalidov in usmerjati svoje delovanje v smeri bolj vključeno, dostopnejše in trajnostno razvojne družbe za invalide.

V letih po ratifikaciji Konvencije je Slovenija pokazala, da v veliki meri uresničuje svoje obveznosti, h katerim se je zavezala. Sprejela je vrsto vključitvenih zakonov, ki invalidom omogočajo popolnoma enako njihovega življenja v družbi. Zavedamo se, da implementacija Konvencije o pravicah invalidov ni in ne bo nikoli dokončno delo, saj se družba spreminja, spreminjajo se vrednote, na in vključitvenja, sistemi delovanja, spreminja se loveaki vsakdan. Te spremembe so stalnica tako v družbi kot v posameznikovem življenju. Epidemija je pokazala, da je bila Slovenija enako kot države EU in cel svet v za etku nepripravljena za borbo zoper COVID-19. S trajanjem epidemije se vsak dan učimo, kako se spopadati z novo nastalimi razmerami. Povzročila je spremembe v celotni družbi. Zagotovo bo pogled na svet od sedaj naprej osvetljen v popolnoma drugačni luči.

Svet za invalide Republike Slovenije še vedno deluje predvsem kot posvetovalno telo, ki je skozi leta svojega delovanja invalidom nudil podporo, predvsem skozi posvete in svetovanja. Vendar pa bi moral nositi še močnejšo vlogo organa pri uresničitvi in implementaciji Konvencije o pravicah invalidov, kar se kaže sedaj še toliko bolj, ko so invalidi ranljivejši in njihovo stanje bolj negotovo. Kot največji manjšini tako v Sloveniji kot v Evropski uniji jim je potrebno posvetiti posebno pozornost in jim zagotoviti enako vlogo v družbi. Zato mora imeti Svet za invalide Republike Slovenije moč nadzora in spremljanja aktivnosti države pri zagotavljanju invalidske politike in slediti njenim aktivnostim za zagotavljanje večje vključitve invalidov v družbo, njihovo dostopnost, brez katere ni moč zagotoviti celovite vključitve in pri uresničitvi in trajnostnega razvoja, ki jim bo zagotovil enakovredno vključitve v družbi.

Združeni narodi z letošnjim geslom države podpisnice Konvencije o pravicah invalidov usmerjajo k prevzemu nalog in odgovornosti, ki bodo invalidom tako med COVID-19 kot po njem omogočile vključitve brez bojzani do enakega obravnavanja ter da jim zagotovijo dostojno in predvsem enakovredno življenje v družbi v času epidemije in po njej. Svet za invalide Republike Slovenije pa bo spremljal razvoj in spodbujal aktivnosti, ki jih bo morala Slovenija invalidom zagotoviti.

Svet za invalide Republike Slovenije

ob mednarodnem dnevu invalidov, 3. decembra 2020,

še posebej z zadovoljstvom sestita

vsem slovenskim invalidom in državljanom, ki živijo in delajo z invalidi.

Svet za invalide Republike Slovenije

Dane KASTELIC,
PREDSEDNIK

IZ DEŽELE CVIČKA

Prišla je jesen in z njo drugi val epidemije, zato smo morali aktivnosti in dogodke odpovedati. Vseeno pa je bilo društvo odprto za kakršnokoli pomoč ali potrebo slehernega člana. Upamo in hrepenimo po čimprejšnji zajezitvi virusa, da bo v društvu spet bolj pestro.

GOSTJE V NAŠIH PROSTORIH

V jesenskem času se je na naše društvo obrnil Center Sonček Novo mesto, ki deluje v okviru Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije, s prošnjo za začasno uporabo naših prostorov (v večnamenski sobi) za izvajanje njihovih programov. V letošnjem letu jim je namreč voda poplavalila prostore in povzročila tolikšno škodo, da so prostori neprimerni za uporabo, izvajanje dejavnosti centra, ogrožajo celo zdravje uporabnikov, članov in zaposlenih. Med aktivnim iskanjem drugih ustreznih prostorov jim je naše društvo v tem premostitvenem roku, od 5. oktobra do 6. novembra 2020, omogočilo izvajanje aktivnosti dnevnega centra.

Medtem so se na pobudo Mestne občine Novo mesto na nas obrnili tudi iz Centra za usposabljanje, delo in varstvo Draga – Dnevni center Novo mesto (CUDV Draga – DC Novo mesto). Tudi oni so ostali brez svojih prostorov za izvajanje aktivnosti dnevnega centra. Do sedaj so imeli prostore v Domu starejših občanov (DSO) Novo mesto, a je bil DSO pri-

moran povečati svoje oddelke zaradi epidemije Covid-19. CUDV Draga – DC Novo mesto so bili tako v zelo kratkem času primorani najti druge, za njihove uporabnike in aktivnosti primerne prostore. DC Novo mesto je namenjen dnevni varstvu otrok in mladostnikov z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju z dodatnimi motnjami. Ker so naši prostori popolnoma prilagojeni za osebe na invalidskih vozičkih, so bili za njihove uporabnike in izvajanje aktivnosti več kot odlična začasna rešitev. Tako so »Sončke« v naših prostorih zamenjali uporabniki DC Novo mesto.

Obema prošnjama organizacij za začasno koriščenje prostorov smo seveda ugodili, saj če kdo, mora naše društvo kot invalidska organizacija razumeti njihove potrebe in stisko, v kateri so se znašli. Kakovostno izvajanje programov je za njihove uporabnike izrednega pomena. To pa jim naši prostori lahko začasno nudijo. Nikoli ne vemo, kdaj bi se lahko naše društvo znašlo v podobni situaciji, zato smo organizacijama priskočili na pomoč

Društvo paraplegikov
Dolenjske, Bele krajine
in Posavja

Šegova 119
8102 NOVO MESTO

Spletna stran:
dpdbp.zveza-paraplegikov.com

E-pošta:
društvo_paraplegikov2@t-2.net

Član društva Sonček med pletenjem
(Foto: arhiv društva)

Društvo Center Sonček Novo mesto v naših prostorih (Foto: arhiv društva)

brez pomislekov, sploh, ker živimo v časih, ko medsebojna pomoč in skrb za sočloveka žal nista tako samoumevni. Aktivnosti društva smo v tem času prilagodili začasnemu koriščenju večnamenske sobe omenjenih organizacij in pa epidemiji Covid-19.

Pri tem pa moramo poudariti, da naši člani zaradi tega niso bili prikrajšani za kakršnokoli pomoč ali potrebe po programih društva. Potrditev temu pa so dali tudi članice in člani upravnega odbora na korespondenčni seji, ki jo je v ta namen sklical predsednik društva.

DOLENJSKI MUZEJ Z NOVO, ZA INVALIDE (NA VOZIČKIH) ZELO VELIKO PRIDOBITVIJO – STOPNIŠČNO DVIGALO Z DVIŽNO PLOŠČADJO

Dolenjski muzej si je ob 70-letnici zadal cilj, da letošnja investicijska sredstva nameni svojim obiskovalcem in tudi ranljivim skupinam omogoči dostopnost v svoj osrednji razstaveni prostor – galerijo. V ta namen so pri vходу v Galerijo Dolenjskega muzeja postavili stopniščno dvižno ploščad za osebe na invalidskih vozičkih. Novo dvigalo so minuli petek s prerezom traku namenu predali minister za javno upravo, **Boštjan Koritnik**, župan Mestne občine Novo mesto, **Gregor Macedoni**, direktorica Dolenjskega muzeja, **Jasna Dokl Osolnik**, in predsednik Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, **Jože Okoren**. Naložba je bila vredna 9.300 evrov, denar zanjo pa je v večini dala novomeška občina kot ustanoviteljica Dolenjskega muzeja.

Direktorica muzeja, ga. Jasna Dokl Osolnik, je v svojem nagovoru poudarila predvsem to, da so za njih v prvi vrsti pomembni obiskovalci in da so skupine, ki lahko obišejo muzej, čim bolj različne. S postavitvijo dvigala bodo pridobili en krog novih

Nov dostop v Dolenjski muzej tudi za invalide na vozičkih – prvi je poizkusil dvigalo Jože Cimrmančič (Foto: arhiv društva)

obiskovalcev, ki muzeja doslej niso mogli obiskati, upajo, da bodo s to pridobitvijo postali zgled tudi ostalim, da se bodo odločili za tak korak.

Jože Okoren je poudaril, da je dvigalo zelo velika pridobitev tako za člane našega društva kot tudi za vse ostale, ki so gibalno ovirani, denimo za mamice z vozički in starejše z berglami ali palico, ki bi si radi ogledali

velike zgodovinske zbirke.

Otvoritve dvigala se je poleg drugih obiskovalcev udeležilo tudi nekaj naših članov. Po končanem uradnem delu so dvigalo lahko tudi preizkusili in si ogledali osrednjo razstavo Let novomeške pomladi, ki je bila pripravljena ob praznovanju 100-letnice novomeške pomladi.

KLJUB KORONA ČASU – AKTIVNI

V oktobru smo z upoštevanjem vseh ukrepov izvedli še v »živo« redno sejo upravnega odbora. Sprejete so bile pomembne odločitve, kako delovati v teh omejenih razmerah. Sprejet je bil program za naslednje leto in predlagane dejavnosti (tudi na daljavo) do konca leta. Skupnega prednovoletnega srečanja ne bomo izvedli, bomo pa vsem članom posredovali koledar, revijo Optimist in do dovoljene vsote darilni bon (iz donatorskih sredstev).

Skrbimo in poskrbeli bomo za potrebne stike s člani, pomoč pri morebitnih dobavah pripomočkov (na daljavo) ter izvedli nujne prevoze.

Zaradi nujnih potreb smo izvedli tudi dve korespondenčni seji. Člani upravnega odbora so odločali predvsem o oddaji prostorov sorodnim organizacijam – društvom. Njihovečasne potrebe so nastale v bistvu preko noči, predvsem zaradi pandemije.

Seja upravnega odbora je potekala v Galaksiji v Trebnjem. (Foto: arhiv društva)

Barbara Slaček | Društvo paraplegikov Podravja

S TOTEGA EKA

Kdo bi si mislil, ko je prejšnjo zimo z začetkom marca »udarik« Covid, da se bomo ob prvo zapadlem snegu naslednje zime, še vedno ukvarjali s tem. Vendar na žalost se. Kogar virus ni prizadel neposredno, pa se s posledicami sooča posredno. Vse športne dejavnosti, rekreacija, izleti in druge aktivnosti, ki naše člane ohranjajo v psihofizični kondiciji, so bile dobršen del leta prepovedane in še vedno so.

Vse to nas je prisililo poiskati alternativne dejavnosti, socialno življenje pa se je v celoti preselilo v virtualni svet.

Ob pričetku jeseni, ko je narava najbolj radodarna s plodovi, smo na društvu izpeljali akcijo zbiranja jabolk. Obrnili smo se na več sadjarjev v regiji, ki so nam te slastne sadeže podarili, mi pa smo jih razdelili med

povedal, da je letošnje leto namenjeno nevidnim invalidnostim, torej invalidnostim, ki jih ne vidimo npr. duševnim motnjam. Nadalje pa je debata tekla o ureditvah grajenega okolja v mestih, o Zakonu o dolgotrajni oskrbi in Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, v katerega je vključeno tudi izvajanje obnovitvene rehabili-

tacije. Nenazadnje pa je opozoril tudi na prenizke pokojnine paraplegikov in tetraplegikov.

Lackova cesta 43

2000 MARIBOR

Spletna stran:

društvo-para-mb.si

E-pošta: dp.podravja@gmail.com

Jabolka smo razdelili med člane društva (Foto: arhiv društva)

Člani so prejeli tudi pakete pomoči s hrano (Foto: RK Maribor)

naše člane. **Vsem sadjarjem, ki so se pozitivno odzvali na našo prošnjo se iskreno zahvaljujemo.**

V sodelovanju z Rdečim križem iz Maribora pa smo lahko letos ponovno med socialno šibke člane prav tako razdelili pakete pomoči s hrano.

3. decembra smo obeležili mednarodni dan invalidov, ki ga »praznujemo« že vse od leta 1992. Da bi v družbi spodbudili večje zavedanje problematike pravic povezanih z invalidnostjo, so na TV Maribor ob tej priložnosti povabili v goste našega predsednika **Borisa Klepa**. Boris je

Boris Klep gost na TV Maribor ob mednarodnem dnevu invalidov. (Foto: TV Maribor)

Anka Vesel, Alenka Oblakovič | Društvo paraplegikov Gorenjske

GORENJSKE KAPLJICE

Letošnje leto, zaznamovano s koronavirusom, je močno omejilo tudi aktivnosti v našem društvu. Po nekoliko bolj sproščnem poletju smo se jeseni znova soočili s številnimi preventivnimi ukrepi. Omejili smo fizične stike v prostorih društva ter ponovno odpovedali vse aktivnosti naših uporabnikov.

Ul. Lojzeta Hrovata 4/c
4000 KRANJ

Spletna stran:
dpgkr.si

E-pošta:
dp.gorenjska@gmail.com

Ob upoštevanju preventivnih ukrepov tudi v času razglašene epidemije opravljamo nujne prevoze za člane društva in skrbimo za kontakte z najranjlivejšimi člani. Pridružujemo se Alenkini misli zapisani v prispevku: »Razveseljuje me misel na pomlad, ko nas bo pregelo toplo sonce in tako pregnalo zloglasni virus v "podzemlje". Vse to nam je z vsakim dnevom bližje.« Z željo, da dnevi do takrat minejo brez večjih zdravstvenih težav in čustvenih stisk. Izkušnje nas učijo, da je lahko občutek osamljenosti posameznika zaradi prazničnega vzdušja še toliko večji, zato bomo vse dni v mesecu decembru članom na voljo preko društvenega mobilnega telefona. Nismo strokovnjaki, a včasih je dovolj pogovor z nekom s podobno izkušnjo, z nekom, ki posluša.

V prazničnem decembru je čas za želje in nove načrte. Naša prva želja in načrt sta, da se čimprej vidimo na organiziranem društvenem srečanju in nadoknadimo več kot polovico leta 2020. Vsem skupaj želimo mirne božično-novoletne praznike ter zdravo, srečno, uspešno, pogumno, ljubeznivo, prijateljsko leto 2021.

"Prijatelj je vaše polje, ki ga posejete z ljubeznijo in požanjete s hvaležnostjo."

KAHLIL GIBRAN

ANKA VESEL

TETRAPLEGIK DOMEN IN PASJI POMOČNIK NIL

Naš mlajši član Domen bo v prihajajočih mesecih dobil novega prijatelja, labradorca Nila, ki mu bo v pomoč pri premagovanju vsakodnevnih ovir.

Težje gibalno oviranim osebam izhaja pravica do psa pomočnika iz Zakona o izenačevanju možnosti invalidov. Kot je zapisano na spletni strani ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, so psi pomočniki strokovno izšolani psi, ki za gibalno ovirano osebo pobirajo in prinašajo razne predmete (npr. telefon, daljinec za TV, časopis itd.), pomagajo pri odpiranju in zapiranju vrat ter predalov. Pes lahko nudi pomoč pri slačenju delov oblačil, pri vklopu in izklopu električnih stikal, ki so na primerni višini in jih pes doseže, ter sodeluje z invalidom pri gibanju z invalidskim vozičkom. Za psa pomočnika ni primeren vsak pes, ampak mora biti ustrezno izšolan. Prav tako mora tudi bodoči lastnik izpolnjevati določene zahteve in vzpostaviti pozitiven in pravičen odnos do psa pomočnika.

Domnov bodoči pomočnik Nil je mlad labrador, ki je trenutno še na šolanju pri vaditelju psov **Davidu Pogačniku** iz podjetja Canispoint, ki je eden izmed izvajalcev šolanja, ki jih je na podlagi javnega razpisa izbralo ministrstvo. Domen in Nil se

Nil z vaditeljem psov Davidom Pogačnikom (Fotografija je last podjetja Canispoint.)

počasi navajata eden na drugega. V septembru smo jih srečali na skupnem sprehodu, v naslednjih mesecih pa bodo šolanje in odnos še nadgrajevali. Domna in Nila namreč po

uspešno opravljenem šolanju čaka zaključni izpit. Nil bo postal prvi izšolani pes pomočnik na Gorenjskem. Želimo jima uspešno šolanje in veliko lepih skupnih trenutkov.

ALENKA OBLAKOVIČ

PAZI, KOPAMO "TA RDEČE"!

Drugi bolj ali manj ljubljeni, priljubljeni pa zaljubljeni, ne glede na vaš spol, starost, velikost, modrost pa širokost, darežljivost pa razpoložljivost ... V našem domu* (ur. CSS Škofja Loka) smo jo letos spomladi odlično odnesli, kar se tiče okužb s korona-virusom, kar pomeni, da nismo imeli niti ene okužbe med stanovalci in zaposlenimi. Takrat smo imeli znotraj doma zelo restriktivne ukrepe v korist preprečevanja

pojave in širjenja okužbe, ki so, kot zapisano, obrodili zelene rezultate. Povsem drugače in bolj krepko pa je okužba Covid-19 "udarila" v naš dom v začetku letošnje koledarske jeseni. Kljub takojšnjim strogim ukrepom temu njenemu velikemu "tepežu" še kar ni videti konca. Situacija pri nas je čisti odraz realnega stanja v lokalnem okolju. Veliko število okuženih občanov zunaj doma, veliko število okuženih zaposlenih v domu in visok

odstotek okuženih stanovalcev. Vse troje gre z roko v roki. Vsi smo resnično medsebojno odvisni, le moji stanovalci ali zunaj živeči prebivalci, ki imajo mnogo več pridruženih boleznih, bodo v tej verigi potegnili krajši konec. V zadnji tretjini novembra, ko urednici oddajam ta članek, smo stanovalci še vedno zaprti v svoje sobe (in do nadaljnjega bo najbrž veljalo tako!). Če sem iskrena, sem se do sedaj tega ukrepa že tako močno "pre-

najedla", da mi je le-ta iz ri... pa glave in še od kje drugje že pošteno "ven pogledal". Seveda najbolj pogrešam mojega ljubega **Iveka**, najino nežno ljubečo fizično bližino in najine dolge sprehode v naravo, in to tako močno, da me občasno zagrabitna trpka žalost in grenka, zdolgočase-na bolečina. Saj vem, da tudi vam, izven naših in vaših zidov, še zdaleč ni z rožicami postlano in z enostavnimi rešitvami posejano. "Zdravim" stanovalcem v našem domu je že od začetka drugega tedna v novembru omogočeno, da lahko gredo posamično, v spremstvu zaposlene osebe, na polurni sprehod v park. To nam je, četudi ne vsak dan, resnično lahko v veliko pomoč in tolažbo. Kot bi se nam odprla "nebesa". Razveseljuje me misel na pomlad, ko nas bo pregrelo toplo sonce in tako pregnalo zloglasni virus v "podzemlje". Vse to nam je z vsakim dnem bližje. Do takrat pa je za nas stanovalce v "matični hiši" nadvse pomembno le to, da smo čimbolj zdravi, vztrajni, potrpežljivi in dobrovoljni ter da se vsi okuženi stanovalci čimprej vrnejo zdravi iz dislocirane "rdeče cone" nazaj. Mnogi moji dopisovalci so me spraševali: "Ali se tvoji ozdravljeni

okuženi stanovalci že vračajo nazaj v dom? Koliko okuženih stanovalcev je umrlo?" Vsem sem takoj odgovorila: "Večina naših okuženih stanovalcev dobro, uspešno ozdravi. Mnogi naši stanovalci, in tudi zunaj domov živéči starostniki, kronično bolni ljudje, ki so bili že pred okužbo s Covid-19 resno življenjsko ogroženi ali v t. i. terminalni fazi, pa bitko žal izgubijo. Ampak ne moremo reči, da so ti ljudje umrli zaradi okužbe s Covid-19. Ta virus je bil dejansko pika na i vsem njihovim resnim bolezenskim težavam."

Zdaj pa se vrnimo k zadevi, zapisani v naslovu. Čista resnica je, da nikomur med nami ne škodi malce črnega, a čisto pristnega humorja. Sestra mi je rekla: "Alenka, prosim, zapri vrata svoje sobe, ker kopamo ta rdeče." Stanovalci moramo itak imeti stalno zaprta vrata svojih sob, da bi se slučajno ne prikradel kakšen žleht korona- virus ek do nas. A jaz si vseeno drznem kdaj pa kdaj pomoliti svoj nos na hodnik in preveriti "zrak" izven sobe. Saj veste, da sem močno fribčna, svojeglava pa tud' odrezava ženska. Ampak se močno trudim svoj jezik "držati za zobmi", le tega še nisem "pogruntala", s katere strani

pomeni "držat' za zobmi", iz notranje ali zunanje. Sicer se pa nikar ne bojte, ker se v CSS stanovalci in zaposleni nismo še nikoli delili na rdeče, bele, črne, rumene ipd. Bog ne daj, da bi kdaj v prihodnje prišlo do tega. "Kopamo ta rdeče," je pomenilo, da so ravno takrat iz "rdeče cone" pripeljali ozdravljene stanovalce, ki jih je bilo nujno!!! potrebno najprej skopati od glave do pet in jih preobleči, da se tako izniči najmanjša možnost, da bi se prenesel virus iz "rdeče cone" v matično hišo. Po koncu kopanja "ta rdečih" se kopalnica očisti in razkuži. Tako pripravljena čaka na naslednje "ta hišne" ali "ta rdeče" stanovalce. Pa smo vendar le prišli do konca te nenavadne štorije.

Iskren, ljubeč pa radosten objem topline naj v vseh naših najljubših, najbližjih in najdragocenejših prežene vse strahove, tesnobe ter bolečine in naj vsem nam, tako iskreno ljubeče objetim v ENO, prinese vero vase, zaupanje v najvišji ideal lepote in največkratnejši občutek sreče ter radostne bližine.

Za srečo, radost, rast srčne širine in duhovne globine je vredno pretrpeti tudi znosno mero stiske in notranje temine.

QUICKIE® HELIUM

Minimalistična oblika in impresivna vozna zmogljivost - to je namen aktivnega invalidskega vozička **Helium**. Sodobna obdelava Carbotecture® in hidroformiranje naredi sicer ultra-lahek voziček izjemno močnega in robustnega. Prilagoditve okvirja, izbira med 32 barvami ter različnimi nivoji opreme in oblikovalskimi možnostmi pa bodo pripomogli, da bo vaš Helium odražal vašo čisto individualnost. Helium v kombinaciji s hrbtnim naslonom **ROHO Agility** je prava izbira.

Bauerfeind d. o. o.
Dolenjska c. 242b, 1000 Ljubljana
01 42 72 941
info@bauerfeind.si

MORJE, REFOŠK IN PRŠUT

Društvo paraplegikov Istre in Krasa z novo investicijo v novo leto.

Vanganelška 8/f, 6000 KOPER
Spletna stran: društvo-para-kp.si
E-pošta: dpik.koper@gmail.com

Društvo hoče biti del inovativne družbe na Slovenskem in sodelovati v energetske revoluciji, prijazni do planeta, ki bo povečala blagostanje ljudi. Med društvi bi radi uveljavljali tehnološko modernizacijo v smeri zelenih tehnologij, hitro in odločno slediti naprednemu tehnološkemu razvoju pri celovitem prehodu na obnovljive vire energije in obenem osveščati družbo o prehodu v bolj zeleno prihodnost. Zavedamo se, da investiranje v obnovljive vire energije zahteva ne le nove inovativne tehnične rešitve, ampak tudi spremembe družbenih vrednot.

V društvu se zavedamo, da je družba na pragu velikih sprememb, da pri svojem poslovanju stremimo

k zmanjševanju stroškov in vplivu na okolje ter izboljšanju socialnih in ekonomskih razmer v družbi. Prihodnost vidimo v čisti in decentralizirani energiji za vsakogar, razpršenih obnovljivih virih energije, elektro mobilnosti, učinkoviti rabi energije in primerni digitalizaciji. V luči svoje

družbene in okoljske odgovornosti stremimo k uresničevanju trajnostnega načina delovanja tudi za invalide.

Z GLASBO IN USTVARJALNOSTJO V DOM STAREJŠIH

29. septembra se je v Domu starejših občanov Cerknica odvijala ustvarjalna delavnica, ki jo je v sodelovanju z Društvom paraplegikov Istre in Krasa in Slikarskim društvom Paleta iz Cerknice organizirala **Gordana Crepulja**. Pri izvedbi pa sta ji pomagala slikar z usti **Benjamin Žnidaršič** in **Janez Dragolič**. Stanovalci so na eni delavnici slikali z Benjaminom, druga pa je z Janezom izdelovala matrice v linoleju za tisk grafičnih listov. Za prijetno vzdušje ob poslušanju glasbe in petju pa je s kitaro poskrbel **Toni Rot**.

Med igro smo si vzeli čas za petje in tudi sproščen pogovor. Stanovalci so ob spremljavi kitare glasno odpeli marsikatero narodno pesem, dalmatinsko pesem ali slovenski šanson in se hkrati vključevali v dejavnost. Iz Zavoda Ars Viva je Toni pripeljal tudi ležeča kolesa, ki bodo za nekaj časa popestrila stano-

valcem popoldneve, saj jih COVID-19 nenehno omejuje v njihovi svobodi in obiskih.

Likovna umetnost nas uči, da smo strpnejši in bolj odprti, omogoča, da se izražamo kreativno, dviga samozavest in potrditev v umetnosti, reflektira pa se tudi na druga področja, saj se udeleženci takšnih delavnic naučijo,

kako usmeriti reševanje problemov na inovativne načine; rastejo – intelektualno in emocionalno; omogoči, da prostor in čas bolj uživajo, ga cenijo in zanje postane bolj pomemben.

Kljub mrzlemu dnevu smo tako skupaj s stanovalci ustvarili veselo in pozitivno vzdušje in se poslovnili nasmejanih obrazov.

OBVESTILO

Društvo paraplegikov Istre in Krasa nudi svojim članom brezplačne nasvete socialnega delavca Matjaža Tomažiča dvakrat na teden po predhodni najavi na tel. 051 306 803. Lahko vprašajo vse v zvezi z osebno asistenco ali drugimi socialnimi tiskami.

Člani se lahko v času epidemije obrnejo na predsednika Benjamin Žnidaršiča prek videokonference na linku <https://meet.jit.si/dpik-predsednik>, po predhodni najavi na 041 741 750.

Aleš Povše | Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske

CELJSKI GROFI

Potem ko se je poleti življenje vrnilo skoraj v normalne tirnice, smo se v jesenskih mesecih zopet vrnili v pomladansko stanje. Žal zdravstvena situacija še kako vpliva na delovanje društva. Prekinjene so vse redne tedenske dejavnosti, odpadla oziroma prestavljena na ugodnejši čas je bila tudi likovno- kulturna delavnica »Jaz sem ta biser našel kar v sebi«. Poizkušali smo organizirati krvodajalsko akcijo, pozitivno pa je vsaj to, da smo uspeli povezati člane preko modernih računalniških orodij z akcijo »Zbližajmo se«.

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV
JUGOZAHODNE ŠTAJERSKE

Opekarniška 15/a
3000 CELJE

Spletna stran:
društvo-para-ce.si

E-pošta:
dce.paraplegik@guest.arnes.si

PREVZELI NOVE ŠPORTNE VOZIČKE

V mesecu oktobru so bile žal prekinjene tudi vse društvene športne aktivnosti, smo pa v društvenih prostorih predali v namen tri nove vozičke, namenjene igri rokometna in košarke na vozičkih. Akcija zbiranja sredstev se je sicer pričela že v preteklem letu z ustanovitvijo prve rokometne ekipe v Sloveniji. Akcijo so podprli Mestna občina Celje, Rokometna zveza Slovenije, oba rokometna in košarkarska kolektiva iz Celja, številne gospodarske družbe in posamezniki. Akcija se še nadaljuje in upajmo, da v bližnji prihodnosti pridemo še do kakšnega novega športnega vozička, predvsem pa da se zdravstvena situacija umiri in da lahko nove vozičke tudi uporabimo na treningih in tekmah.

Prevzeli nove športne vozičke (Foto: arhiv društva)

KRVODAJALSKA AKCIJA

Na predlog **Bojana Užmaha**, zaposlenega preko javnih del v našem društvu, smo 4. novembra organizirali krvodajalsko akcijo. Žal je večina članov odpadla že ob informaciji, da krvi ne morejo darovati vsi, ki izvajajo samokate-terizacijo. Kljub temu se je javilo 6 članov društva in dva prostovoljca, ki nam redno pomagata. Žal pa se je medtem zelo zaostri- lo stanje glede

Paraplegiki in tetraplegiki očitno nismo zaželeni kot darovalci krvi. (Foto: arhiv društva)

epidemije v Sloveniji in krvodajalske akcije smo se udeležili le trije udeleženci, pa še tam so me, sploh ne vem zakaj, zavrnil, Bojanu pa je počila žila, tako da je kri uspešno daroval samo **Sergej**. Je pa Bojan čez dva tedna ponovil postopek in že 90. daroval kri. Očitno paraplegiki in tetraplegiki nismo ustrezni darovalci, čeprav sami čutimo drugače in bi z velikim veseljem darovali svojo kri. Včasih smo jo tudi lahko, sedaj pa očitno nič več.

Prostovoljec Sergej je uspešno daroval kri. (Foto: arhiv društva)

ZBLIŽAJMO SE

Delo društva mora tudi v teh časih potekati naprej. Tako se naša tetra sekcija dobiva na, kot jih imenujejo, »ZOOM-čajankah«. Že drugi letos smo tudi preko ZOOM-a izvedli upravni odbor s sejo na daljavo. In prav na tej seji smo se na predlog **Davida Razborška** dogovorili, da na ta način skušamo povezati tudi ostale člane. Kontaktirali smo domove za ostarele, kjer so bili pripravljene priskočiti na pomoč, prav tako smo se povezali s člani in skupaj z njihovimi svojci poskušali najti način, da se nam tudi oni pridružijo. In tako se je prvi »Zbližajmo se« zgodil v sredo, 18. novembra, med 17. in 18. uro. Za tehnično podporo je poskrbel Zavod Vozim in z njihove strani **Nino Batagelj**, da pa ne bi kar govorili eden preko drugega, smo pripravili tudi program srečanja. Povezovala ga je radijska voditeljica **Andreja Kukovič**. Kako poteka trenutno življenje, sta povedala člana **Darja Jerala**, ki živi v domu starostnikov v Laškem, in **Peter Planinšek** iz Petrovč, ki sta podala številne predloge, kaj se vseeno da početi, da ostanemo optimistični tudi v teh časih. Prav tako je vse navzoče pozdravil tudi predsednik **Matej Lednik**. Največje presenečenje pa sta bila glasbena gosta, **Franjo Oset** iz Modrijanov in njegova žena **Marina Klinc Oset**, sicer pevka ansambla Mira Klinca, ki sta nam zaigrala in zapela nekaj narodnozabavnih uspešnic. Na prvem ZOOM-srečanju

je bilo prisotnih 32 članov in članic in je v celoti uspel.

Že 27. novembra smo se na podobnem srečanju dobili športniki društva. Matej nam je pripravil manjše presenečenje in v goste povabil **Aljo Kroflič**, sicer akademsko glasbenico, profesorico flavte, članico glasbene skupine Vocal BK-studio in učiteljico petja, da nam je s pesmijo popestrila srečanje. Druga gostja je poskrbela, da smo se tudi dobro razgibali. **Karin Zupanc** nam je pripravila sklop vaj, ki jih lahko vsak izvaja na svojem domu. Karin je sicer kineziologinja, smer fiziologija športne vadbe, ki v centru za krepitev zdravja v Slovenskih Konjicah in Šentjurju vodi športne ure za otroke

in nosečnice ter delavnice za zdrav hrbet. Tudi nam je postalo ob telovadbi pošteno vroče. Srečanje smo zaključili v sproščenem pogovoru.

Prav tako se preko ZOOM-a redno sestajajo člani »tetra sekcije« pod vodstvom Petra Planinška, ki skrbi tudi za vso tehnično podporo. Velikokrat je dovolj že to, da se z nekom pogovoriš in ga vidiš, pa četudi preko računalniškega zaslona, in tvoje počutje je takoj boljše. Kaj zapisati za zaključek. Kaj se bo dogajalo v veselem decembru, se v tem trenutku še ne ve, ampak kot kaže, letos novoletnega srečanja ne bo, zato smo se v društvu odločili, da z manjšim darilom obdarimo vse naše člane, več o tem pa v naslednji številki.

Zbližajmo se (Foto: arhiv društva)

Damjan Hovnik, Stojan Rozman | Društvo paraplegikov Koroške

KARANTANSKI KNEZI

Pri nas se vseeno dogaja, kljub korona času. Med ostalim se z našo pomočjo odpravljajo arhitektonske ovire, zasadilo se je sadno drevo in našim članom se nudi pomoč.

Ronkova 6
2380 SLOVENJ GRADEC
Spletna stran: dpkoroske.si
E-pošta: dpkoroske@gmail.com

VDruštvu paraplegikov Koroške nas je, kot verjetno vsa društva paraplegikov po Sloveniji, korona kriza malo stisnila v kot, vendar se ne damo in izvajamo programe, kolikor je možno. Predvsem omogočamo prevoze vsakemu članu, ki zaprosi za pomoč, tako bo torej program Prevozi realiziran.

Društvo nadaljuje s sodelovanjem v delu projekta »Omogočanje multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi« Ministrstva za infrastrukturo, ki ga izvaja Geodetski inštitut Slovenije skupaj s podjetjem Kopa. Cilj tega projekta, za katerem sodeluje naš član **Stojan Rozman**, je posneti dostopnost javnih poti in pomembnejših ustanov za občine na Koroškem – tako kot je to bilo opravljeno za občino Ravne. Pogledate si lahko na teh povezavah <http://dostopnost-prostora.si/> in <https://maps.kopa.si>.

Čez celo leto skupaj z občinami preverjamo izvajanje sprejetega načrta odprave arhitektonskih ovir, izvajamo svetovanja v fazi načrtovanja novih poti in obnove javnih stavb ter popišemo

Zasadili smo novo »jablano«, hruško viljamovko. (Foto: arhiv društva)

nove arhitektonske ovire.

Naslednji zanimiv projekt je bil zasa-ditev nove jablane. Ob izvedbi projekta »Kolo povezuje« smo opazili, da se je jablana našega društva posušila, zato je sledila akcija zasa-ditve nove. Začetek meseca novembra je primeren za sajenje sadik sadja. Ob kolesarski poti »Štrekna« se je to leto posušilo veliko dreves – predvsem zaradi volu-

harja, med njimi je bila tudi ena jablana našega društva – Društva paraplegikov Koroške. Javno podjetje Komunala Slovenj Gradec in Sadjarsko društvo Mislinjske doline LESNIKA so v soboto, 7. novembra, posadili nove sadike raznovrstnega sadja. Naša je sedaj rdeča viljamovka. Sadež se obira pozno avgusta, je srednje velik, ima belo sočno meso in muškato aromo. Društvo Lesnika bo za ta nasad v nadaljevanju tudi strokovno skrbelo. Na nas pa je (vsaj), da svoja drevesa obiskujemo, občudujemo v cvetu in obiramo plodove.

Na področju kompenziranja invalidnosti smo realizirali dve pomoči, eno za popravilo avtomatskega menjalnika, drugo pa za nabavo dvigala za dostop v stanovanjsko hišo.

Razmere se počasi umirjajo, tako da polagoma začnemo z ustaljenim ritmom dela, rekreacijo, kegljanjem, masažami in seveda s četrtkovimi druženji, za katera se mi zdi, da že vsi skupaj močno pogrešamo. Ostanimo zdravi in do snidenja ...

Stojan »preverja« dostopnost okolja. (Foto: arhiv društva)

Jože Globokar, Nina Černe in Rok Bratovž |
Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine

LJUBLJANSKI ZMAJI

Na žalost koronavirus trdovratno vztraja in še naprej kroji naše aktivnosti. Tudi v našem društvu se držimo vseh varnostnih ukrepov in prilagajamo izvajanje programov. Nekateri dogodki segajo še v september in do sredine oktobra, ko smo še lahko pripravili nekaj srečanj, nato pa je vlada že drugič v letošnjem letu razglasila epidemijo. No, nekaj pa na straneh Ljubljanskih zmajev vseeno lahko preberete.

Društvo paraplegikov
ljublanske pokrajine

Dunajska 188
1000 LJUBLJANA

Spletna stran: društvo-para-lj.si

E-pošta:
dlj.paraplegik@guest.arnes.si

NA TRADICIONALNEM OVIRANTLONU TUDI NAŠE DRUŠTVO

Evropski teden mobilnosti (ETM), najbolj razširjeno gibanje na področju trajnostne mobilnosti, je letos med 16. in 22. septembrom potekal pod geslom »Izberi čistejši način prevoza«, zaključil pa se je 22. septembra 2020 z »dnevom brez avtomobila«. V 19. ETM je z različnimi dogodki in aktivnostmi sodelovalo kar 78 slovenskih občin, ki so občane spodbujale k hoji ali h kolesarjenju na domiselne načine.

V okviru Evropskega tedna mobilnosti je Svet za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir Mestne občine Ljubljana, pod vodstvom našega člana **Saša Rinka** in s pomočjo nevladnih organizacij: Društvom paraplegikov ljubljanske pokrajine, Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije, Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije in Javnim podjetjem LPP d. o. o. tudi letos na Kongresnem trgu pripravil tradicionalni **OVIRANTlon** oz. triatlon z ovirami. Svet je s tem želel predstaviti in prikazati izzive, s katerimi se osebe z oviranostmi srečujejo v vsakdanjem življenju. Obiskovalci so se z vožnjo z invalidskimi vozički na poligonu lahko praktično prepričali, kakšne preglavice nam povzročajo arhitekturne ovire in kako jih premagujemo.

V drugem sklopu so spoznali komunikacijske ovire gluhih in naglušnih, na tretjem pa težave slepih in slabovidnih. Ljubljanski potniški promet je predstavil nizkopodni mestni avtobus, opremljen

s pregibno klančino za vstop in izstop potnikov na invalidskih vozičkih. S tem so lahko tudi tisti invalidi, ki prevozov z zelenci še ne koristijo, praktično spoznali ta način javnega prevoza. Ob tem naj omenimo, da invalidi zase in spremljevalca lahko koristijo brezplačno urbano.

Na naši stojnici smo predstavili različne drobne pripomočke, ki jih v vsakdanjem življenju uporabljajo težje gibalno ovirani tetraplegiki, z različnimi publikacijami in slikami pa dejavnost društva. Obiskovalcem smo predstavili poškodbe hrbtenjače, z nji-

mi delili svoje osebne zgodbe in jih še posebej opozorili na nevarnosti v cestnem prometu, ki predstavljajo kar 30 % vzrokov za poškodbe hrbtenjače.

Poslanstvo našega društva so letos nekoliko manj številnim obiskovalcem predstavili predsednica društva **Mirjam Kanalec**, podpredsednica **Mojca Burger**, aktivni član društva **Bojan Lukežič** ter sodelavki **Nives Potočnik** in **Jerneja Koritnik**.

Dogodek je bil tudi del projekta »Različnost je zakon«, ki ga sofinancira AVP (Javna agencija RS za varnost prometa).

Pred našo stojnico na Kongresnem trgu (Foto: arhiv društva)

NINA ČERNE

S POVERJENIKI IN NJIHOVIMI ČLANI NA OGLED ŽIVALSKEGA VRTA

Končno je prišel sončni 29. september 2020, ko smo članice in člani poverjenikov **Mojce Burger**, **Zorice Jelič** in **Bojana Lukežiča** popeljali na ogled Živalskega vrta Ljubljana. Po vodenem ogledu smo se še sami malo zapeljali naokrog in opazovali živali ter lepo naravo. Eden od članov je pripomnil, da ni bil v živalskem vrtu od srednje šole in tudi kakšen drug »Ljubljčan« je lahko potrdil, da stvari in kraje, ki jih imamo tako blizu, redko obiščemo.

Po ogledu živalskega vrta smo druženje nadaljevali v Krajinskem parku v Gostilni Zajčja Dobrava, kjer se nam je pridružila tudi predsednica društva **Mirjam Kanalec**.

Srečanje je bilo namenjeno skupnemu mini izletu, kjer smo se družno poveselili in malo nasmejali ter si ob prijetnem druženju privoščili pravo, skoraj nedeljsko kosilo. S takim druženjem smo

vsaj malo nadomestili jesensko srečanje vseh članov, ki je žal zaradi varnostnih

ukrepov in prevelikega števila prijavljenih odpadlo.

Pred znamenito skulpturo bivola, kiparja Janeza Boljke, pred živalskim vrtom (Foto: arhiv društva)

NINA ČERNE

NASLEDNJI DAN ŠE ENO SREČANJE POVERJENIKOV IN ČLANOV

Po uspešnem srečanju in ogledu živalskega vrta pod ljubljanskim Rožnikom je bil 30. september 2020 še en sončen dan za še eno srečanje članov s poverjeniki. Tokrat so prišli na vrsto člani iz občin Domžale, Mengeš, Trzin, Kamnik in Lukovica ... ali drugače povedano, člani poverjenikov **Feliksa Burgarja**, **Petra Kralja** in **Antona Iskre**.

Za tokratni mini izlet in ogled smo izbrali Arboretum Volčji Potok, kjer smo imeli voden ogled parka in njegovih razstav. Lep dan, čudovit park – prelepo! Po ogledu smo druženje nadaljevali ob kosilu v Gostilni Repanšek, kjer smo se odlično počutili.

Srečanje je namenjeno temu, da se člani poverjenikov vsaj enkrat letno srečajo v manjši skupini in delijo svoje izkušnje, težave in vidijo, da niso sami ter da se lahko za pomoč vedno obrnejo na svojega poverjenika ali na zaposlene v društvu. S tem namenom

je na srečanje prišla tudi **Nina Černe**, socialna delavka društva, in tako navezala stike s člani. V tem času je to

pomembno, saj zaradi znanih ukrepov večjih druženj ne bomo mogli pripraviti.

Lep dan, čudovit park – prelepo! (Foto: arhiv društva)

NINA ČERNE

ŠE TRETJE SREČANJE ČLANOV S POVERJENIKI

Še en lep dan in še eno srečanje članov s svojimi poverjeniki. Tokrat sta svoje člane 9. oktobra povabila poverjenika **Živan Miljkovič** in **Marjan Zupanec**, za mini izlet in druženje pa izbrala Vače.

Dobili smo se na glavnem trgu pred cerkvijo svetega Andreja, kjer smo si ogledali edinstveni Božji grob. Nato smo se prepustili vrhunskemu vodenju izkušene vodičke **Ane** iz Družinskega gledališča Kolenc. Kot že lahko sklepamo po imenu in naslovu, gospa ni bila »navadna« turistična vodička, tako da smo imeli skoraj pravo predstavo. Od recitiranja pesmi, razlage zgodovine in predstavitve same situle iz Vač, ves čas je držala našo pozornost na višku. Naučili smo se veliko novega, med drugim tudi, da simbole iz situle vsi ves čas nosimo s seboj, saj so upodobljeni na vseh osebnih izkaznicah in v potnih listih. Za konec smo se odpeljali še do središča naše države ali z drugimi besedami do Geometrijskega središča Slovenije, na kratko GEOSS-a, kjer smo ob spomeniku tudi nazdravili. Slišali smo še nekaj o njegovi zgodovini in ob tem tudi doživeto recitacijo slovenske

himne Zdravljice. Za konec pa je vodič **Lovro** zaigral še nekaj pesmi na kitaro, med njimi tudi »Mi se imamo radi«, saj GEOSS-u rečejo tudi srce Slovenije. Ob tem so poudarili, da je zelo pomembno, da imamo radi najprej sebe, nato še druge in naj to sporočilo ponese naprej.

Po vodenem ogledu smo odšli še na

druženje v Gostišče Kimovec, kjer smo tudi poskrbeli za primerno razdaljo in upoštevanje ukrepov. Hrana in postrežba sta bili izvrstni, sploh v dobri družbi.

Srečanje je bilo predvidoma zadnje v tem času, ker se, kot vemo, ukrepi vedno bolj in bolj zaostrejejo. Toda mi smo bili veseli, da smo še ga uspeli izpeljati.

Pred spomenikom geometrijskega središča Slovenije (Foto: arhiv društva)

ROK BRATOVŽ

RAZLIČNOST JE ZAKON NA OSNOVNI ŠOLI ŠMARTNO PRI LITJI

V letošnjem novem šolskem letu smo se s prvimi delavnicami v projektu **Različnost je zakon** 1. oktobra 2020 predstavili na OŠ Šmartno pri Litiji. To je bil že naš tretji obisk pri njih. Ob upoštevanju priporočil NIJZ smo izvedli pet delavnic za otroke 4. in 5. razreda. Predavanje sta vodila **Slavko** in **Rok**, v namiznem tenisu so se učenci pomerili z našim igralcem **Ljubišo**, na poligonu z arhitekturnimi ovirami je za varnost skrbel Lutfi, košarko pa sta praktično predstavila **Jože** in **Boštjan**.

Odziv učencev je bil odličen, postavili so vrsto res zanimivih vprašanj, na katera smo z veseljem odgovorili. Videlo se je, da

Ljubiša Gajič je predstavil namizni tenis. (Foto: arhiv društva)

so bili res pri stvari, da so razmišljali in jih je tema zanimala. Delavnice si je ogledal tudi ravnatelj. Učiteljica **Hajdeja** (ki je zaslužna, da obiskujemo njihovo šolo) in ravnatelj sta po delavnicah pripom-

nila, da bi bile te koristne tudi za učence tretje triade. Seveda smo se z ugotovitvijo popolnoma strinjali. Na koncu pa je sledilo res lepo presenečenje, ki so nam ga pripravili učenci v telovadnici. Vsi sku-

paj so se nam zahvalili in vsak od nas je prejel kvačkano rožico in čokolado. Lepa gesta, ki nam bo ostala še dolgo v spominu, in nam dala energijo še za mnogo predavanj.

MIRJAM KANALEC

Z LITERARNIMI UTRINKI NEŽE MAURER NA OŠ FERDA VESELA

Vokviru promocijske akcije »**Be-remo skupaj**« se je naša bralno-recitatorska skupina **ONA&ONE 2** oktobra 2020 z literarnimi utrinki pesnice in pisateljice, učiteljice, prevajalke ... Neže Maurer, predstavila na Osnovni šoli Ferda Vesela v Šentvidu pri Stični.

Pesmim recitork, **Marjani Lavrin, Alenki Tratnjek, Ani Feržan** in **Mirjam Kanalec**, je prisluhnilo 40 učencev devetega a in b razreda, življenje in bogato ustvarjalnost velike pesnice pa je predstavila Marjana Lavrin. Kulturni dogodek pa je obogatila še hčerka pesnice, klovnesa **Eva Škofic Maurer**, ki je zapela tri njene uglasbene pesmi in povedala nekaj besed o maminem in svojem življenju.

Dodamo naj, da so bili učenci izjemni poslušalci, ki so z velikim zanimanjem in navdušenjem prisluhnili kulturnemu doživetju, ki ga je naše društvo v sodelovanju s **Ksenijo Medved** iz Knjižnice

Ivančna Gorica in pomočnico ravnateljice **Jelko Rojec**, pripravilo v spomin 90-letnice rojstva Neže Maurer.

Dogodek sta podprla Občina Ivančna Gorica in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

Eva Škofic Maurer in skupina ONA&ONE (Foto: arhiv društva)

TEČAJ O UPORABI ZOOM APLIKACIJE

Razmere, povezane z zaježitvijo koronavirusa, ki so nam v novembru preprečevale druženje in vse množične društvene aktivnosti, so nas še dodatno spodbudile, da gremo v korak s časom in spoznamo aplikacijo ZOOM. Da bi se s pomočjo sodobne informacijske tehnologije lahko od doma povezovali v tako imenovanih videokonferencah, smo za člane upravnih teles 17. novembra 2020 pripravili triurni tečaj.

Na tečaju, ki ga je vodil naš član **Nino Batagelj**, smo v petih sklopih spoznali vse možnosti, ki nam jih aplikacija ZOOM ponuja. Spoznali smo, kaj je ZOOM in kako vzpostaviti meeting, webinar ter kako se pripraviti na srečanje, predstavitev in govor, kako za predstavitev uporabiti možnosti, ki nam jih ponuja

Tečaj je vodil Nino Batagelj. (Foto: arhiv društva)

ZOOM-komunikacija in kako narediti red med udeleženci, kaj delim, se me vidi na ekranu, ali udeleženci vidijo predstavitev ali mene, kako naj berem, kar se dogaja v klepetu in hkrati prikazujem

predstavitev, a me sploh še slišijo, kako naj jih dam v skupine znotraj ZOOM-a. kako uporabljati ikone Mute, Stopvideo, Participants, Chat, Share Screen, Record in Reactions. Skratka, poučili smo se

o vsem, kar je treba vedeti o pripravi, vodenju ali samo o sodelovanju v videokonferenci. Nekaj dni kasneje smo tečaj ponovili in utrdili znanje. Zoom res nudi široke možnosti.

ŽUPANOVA PLAKETA NAŠEMU SLIKARJU ŽELJKU VERTLJU

Ob občinskem prazniku, ki ga Občina Kočevje praznuje 3. oktobra, je župan, dr. **Vladimir Prebilič**, na slavnostni seji podelil najvišja občinska priznanja, nagrade in plakete za leto 2020. Eno izmed dveh županovih plaket je prejel tudi naš priznani slikar **Željko Vertelj** za izjemne ustvarjalne dosežke na kulturnem področju.

Slikar tetraplegik Željko Vertelj se je po prometni nesreči leta 1993 in končani medicinski rehabilitaciji priključil slikarjem Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije in že leta 1998 postal član elitnega Mednarodnega združenja (VDMFK) slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami. Imel je vrsto samostojnih in skupinskih razstav.

Željko Vertelj z županovim priznanjem (Foto: arhiv društva)

ŠPORTNI UTRINKI

Šahisti našega društva so bili tudi v letošnji sezoni nepremagljivi. Ob zaključku lige, ki ga je z Radejevim memorialom pripravilo Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, je naša ekipa (**Jasmin Sabljakovič, Adam Dmitrovič, Ljubiša Gajič**) v ligaškem tekmovanju Zveze paraplegikov Slovenije osvojila naslov ligaškega prvaka. Ekipa je prvo mesto osvojila tudi v spomin-skem tekmovanju, Gajič je bil drugi.

Na državnem prvenstvu v namiznem tenisu je med igralci paraplegiki in tetraplegiki nastopil le naš tekmovalec **Peter Jereb**. V svoji skupini je osvojil srebrno medaljo.

Na državnem prvenstvu v kegljanju si je naš najboljši kegljač **Viktor Rupnik** med kegljači paraplegiki priboril naslov državnega podprvaka, **Štefan Glavan** je bil osmi.

Golažijade, ki jo že vrsto let tradicio-

nalno v Oseku pripravlja Društvo paraplegikov Podravja, sta se udeležili tudi dve ekipi našega društva. **Mirjam Kan-**

alec in **Mojca Burger** (predsednica in podpredsednica) sta osvojili tretje mesto.

Zaključek šahovske lige je z memorialom Jožeta Radeja pripravilo DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja. (Foto: arhiv društva)

42. ROJSTNI DAN NAŠEGA DRUŠTVA

5. decembra 1979 je bilo pred dvainštiridesetimi leti ustanovljeno **Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine**, ki združuje osebe z okvaro hrbtenjače in zastopa njihove interese. V tem času so največje društvo Zveze paraplegikov Slovenije vodili: **Dušan Ambrož, Ivan Pibernik, Dane Kastelic, Gregor Gračner** in **Mirjam Kanalec**.

Zahvala ustanoviteljem, predsednikom in vsem, ki so svoja življenja vsa ta leta posvečali vodenju društva in pomoči paraplegikom in tetraplegikom za boljše in kvalitetnejše življenje. Naša naloga je, da si s svojim znanjem in izkušnjami pomagamo drug drugemu še naprej na "skupni poti", na katero so nas pripeljale različne življenjske zgodbe.

Vsem članom želimo, da bi se v svojem društvu dobro počutili, sodelavcem pa uspešno delo in prijetno druženje z nami.

MOJA PESEM

*Moja pesem je moja beseda.
Morda premajhna in pretiha in premalo
svetla,
da bi napolnila neskončna prostorja
in v nebo zarisala žarečo sled imena ...*

*Moja pesem je moja nedokončana
možnost,
da se iz sebe splazim drugam,
v drugo dušo in druge oči
in se slečem do golote,
do smejoče krvi.*

*Na rob ustnic se splazim in jih poljubim,
v druga usta dihnem
in naredim prosojne, neizrekljive vzdlike,
pobožam vse nečloveške vzdihne.
Vselim se v najgostoljubnejši glas,
ki me pokliče iz tišine,
še preden rojevam besedo -
sled angelov na začetku sveta,
mene.*

In bo moja navzočnost luč v srcu.

*Darinka Slanovec
in slavje v hiši.*

Janja Buzeti | Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije

S PANONSKIH RAVNIC

Jesen je čas, ko odpada listje in z njim vse, česar ne potrebujemo več. Vse pogostejši so megleni dnevi, ki v nas, še posebej v tem času, izzovejo neprijetne, mračne občutke. A pridejo tudi dnevi, ko nas toplo jesensko sonce boža in povzdigne naš pogled. Takšno je tudi naše življenje. Tako megleni kot sončni dnevi imajo svoje prednosti in slabosti. In ta nasprotja, ki nas spremljajo skozi življenje, nam dajejo moč za nov zagon in moč spustiti tisto, kar je odpadlo z jesenskim listjem.

Noršinska cesta 14
9000 MURSKA SOBOTA

Spletna stran: dppp.si

E-pošta: drustvo.p.i.p@siol.net

ZAKLJUČEK DRUŠTVENE RIBOLOVNE SEZONE 2020

Pred ponovnim zaprtjem javnega življenja so naši ribiči izvedli še tretje in četrto kolo društvene ribičije in tako zaključili ribolovno sezono za leto 2020.

Tretje kolo je potekalo 25. septembra 2020 ob ribniku v Ormožu. Udeležilo se ga je 9 tekmovalcev. Zmaga je tokrat pripadla **Venčeslavu Bezjaku**, ki je premagal **Slavka Dunaja** (2. mesto) in **Leona Jurkoviča** (3. mesto). Nato so

ribiči nadaljevali s 4. kolom društvene lige, ki je bilo izvedeno 9. oktobra 2020 v Smolincih ob ribniku Ploj. Na tokratnem kolu je slavil Leon Jurkovič, drugouvrščeni je bil Slavko Dunaj, na tretjem mestu pa **Franc Baum**. S 4. kolom so ribiči zaključili ribolovno sezono društvene lige za leto 2020. Po zaključnem delu so razglasili zmagovalce letošnje sezone.

V letošnji društveni ligi so bila izvedena

štiri kola, ki so potekala v Smolincih (1. kolo in 4. kolo), v Lastomercih (2. kolo) ter v Ormožu (3. kolo) in na katerih je sodelovalo 10 ribičev. Vsako posamezno tekmovanje je trajalo po 4 ure, nato pa je sledilo tehtanje ulova. Najboljši ribič letošnje sezone je **Venčeslav Bezjak**, drugouvrščeni je **Slavko Dunaj**, na tretjem mestu pa **Leon Jurkovič**. Najboljši ribiči bodo prejeli tudi medalje.

Končana tudi ribiška sezona 2020 (Foto: arhiv društva)

KAKO BITI V REDU V ČASIH, KI SO OBRNILI NAŠA ŽIVLJENJA NA GLAVO?

Situacija, do katere nas je pripeljala epidemija COVID-19, še zdaleč ni enostavna. Poleg upoštevanja ukrepov, ki jih je vlada izdala, da bi čim bolj omejila število primerov okužb, ta od nas zahteva tudi sprejemanje in kreiranje nove realnosti ter nove rutine vsakdanjika. Samo s prilagajanjem na spremembe bomo lahko sledili času in zahtevam okolja. Spremembe so edina stalnica v našem življenju. Ves čas smo priča razvoju nove tehnologije, novim trendom v modi, načinu prehranjevanja in celo medsebojnih odnosov. Kakor hitro zaostanemo v tem hitro spreminjajočem se svetu, nas ta enostavno vrže iz njega.

S ponovno zaustavitvijo javnega

življenja so se ustavile tudi dejavnosti društva, saj je bilo tveganje za okužbo preveliko. Če smo v prvem valu šteli le nekaj okuženih, so se te številke v drugem valu drastično povečale. Zdaj večino časa preživimo doma. Ne moremo se ukvarjati z dejavnostmi, ki smo jih pred izbruhom virusa tako radi počeli. V negotovosti čakamo na potek dogodkov, ob tem pa nas je ves čas strah, da bomo zboleli in da bi zboleli naši najbližji in strah, da se bo prekinilo naše udobno življenje, v katerem nismo niti slutili, da se nam lahko zgodi kaj takega. Pa vendar ne smemo vzeti vse za tako temačno. Zamislimo si, da nam je ta čas dan, da se zazremo vase in ugotovimo, kaj je tisto,

kar nas res dela srečne, kaj nas žene, na kakšen način sprejemamo informacije iz okolja in kako jih procesiramo. To je priložnost, da se sprostimo, odkrijemo kakšen nov hobi, preberemo dobro knjigo, preizkusimo kakšen nov recept ali se naučimo česa novega. Ta drobčen virus nam je dal veliko iztočnic za iskren in poglobljen odnos do sebe. Potrebujete le lastno željo po spremembi, ostalo bo steklo samo od sebe. Išcite priložnosti, ki so vedno prisotne. Uživate v svoji družbi in družbi svoje ožje družine.

»Odločite se, da boste gospodar sprememb in ne žrtev sprememb.«

Brian Tracy

COVID 19 VPLIVA TUDI NA IZVAJANJE OA - DEŽURNI USKLAJEVALEC

Pri Zvezi paraplegikov Slovenije skušamo (glede na hitro in veliko porast okuženosti s COVID-19), kar najbolj spodbujati vse naše uporabnike in osebne asistente na največjo možno skrb za lastno zdravje. Tako pri delu, kot v zasebnem življenju. S tem bomo poskrbeli tudi za zdravje naših bližnjih in drugih.

Po poletnem zatišju smo na virus kar malo pozabili, pozabili pa tudi na preventivne ukrepe – zaščitne maske, temeljito umivanje rok, razkuževanje, varnostna razdalja, druženje ... Mislili smo, da smo virus premagali. No, to se nam je krepko maščevalo in zato smo zdaj v situaciji v kakršni smo. In to po vsem svetu. **Ponovno vas opozarjamo na upoštevanje vseh preventivnih ukrepov, ki so se v času prve epidemije izkazali kot za uspešne. Še posebej pa osebne asistente pri njihovem požrtvovalnem delu. Paraplegiki, posebej pa tetraplegiki so namreč izredno ranljiva skupina.**

Trenutne kritične razmere močno vplivajo tudi na izvajanje osebne asistence. Zato imamo pri Zvezi paraplegikov Slovenije do nadaljnjega na **voljo pomoč dežurnega usklajevalca tudi izven rednega delovnega časa**. Torej tudi ob sobotah in nedeljah ter tudi v popoldanskem času do 20. ure. V primeru izrednih situacij (življenjska ogroženost, seznanitev z okužbo, itd.) nas lahko brez pomislekov pokličete tudi ponoči in bomo skušali pomagati. **Dežurni usklajevalec vam bo do preklica na voljo na tel. številki 051 640-848.**

Vsem, ki imate tehnično možnost, pa toplo priporočamo tudi uporabo državne aplikacije **#OstaniZdrav**, ki vas opozarja, če ste bili morda v kontaktu z okuženo osebo. V tem primeru lahko namreč vsi hitro prilagodimo naša prihodnja ravnanja in delo. Aplikacija je pred dnevi pridobila tudi pozitivno mnenje Informacijskega pooblaščenca in deluje anonimno, tako da ne zbira vaših osebnih podatkov. Pazite nase in vse naokrog.

Jože Globokar | 23. september – dan slovenskega športa

PARAPLEGIKI IN TETRAPLEGIKI SE LAHKO POHVALIMO Z IZVRSTNIMI ŠPORTNIMI DOSEŽKI

Dan slovenskega športa je državni praznik, ki smo ga letos praznovali prvič. S tem se je Slovenija pridružila le sedmim državam, ki imajo praznik športa. Poslanci državnega zbora so 18. junija 2020 s 74 glasovi za in enim proti podprli nov praznik.

Za dan slovenskega športa so opredelili datum, ko so veslača **Iztok Čop** in **Luka Špič** ter strelec **Rajmond Debevec** leta 2000 v Sydneyju na isti dan osvojili prva zlata olimpijska odličja za samostojno Slovenijo. Slovenci smo športni narod, ki se lahko kljub majhnosti pohvali z izjemnimi rezultati v svetovnem merilu.

Prav tako tudi športniki paraplegiki in tetraplegiki, ki se od leta 1972, ko so

prvič nastopili na paralimpijskih igrah v Heidelbergu, do danes še niso vrnili brez medalje s teh najbolj cenjenih iger. Iger, ki so sanje vsakega športnika. Naše športnice **Pavla Sitar**, **Draga Lapornik**, **Mateja Pintar - Pustovrh**, **Tatjana Majcen - Ljubič**, **Veselka Pevec** in športniki **Jože Okoren**, **Marjan Pernelj**, **Janez Roškar**, **Franc Pinter**, **Franček Gorazd Tiršek** in **Jože Flere** so osvojili: 4 zlata, 8 srebrnih in 12 bron-

stih medalj in vrsto odličnih rezultatov.

Vrhunski uspehi naših športnikov so se rodili iz množičnosti športa, ki mu pri Zvezi paraplegikov Slovenije posvečamo veliko pozornosti. Podatki namreč kažejo, da tisti člani, ki se ukvarjajo s športom, živijo kvalitetnejše in bolj zdravo življenje.

Končno pa lahko tudi zapišemo, da je šport tisti, ki je združil slovenske paraplegike in tetraplegike.

Fotografija, na katero smo lahko ponosni. Dve slovenski zastavi na drogu na paralimpijskih igrah v Riu de Janeiru. (Foto: arhiv zveze)

Lutfi Abdullahu | Veliko priznanje za našega vrhunkega športnika

JOŽE OKOREN V ODBORU ZA PODELJEVANJE BLOUDKOVH PRIZNANJ

Vlada Republike Slovenije je na 119. dopisni seji 5. novembra 2020 za štiriletno mandatno obdobje imenovala nov odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj.

Predsednik odbora je nekdanji vrhunski alpinist **Viktor Grošelj**, v devetčlanskem odboru pa so še: mag. **Drago Balent**, dolgoletni funkcionar v nevladnih in v vladnih organizacijah v športu, dr. **Maja Dolenc**, redna profesorica kineziologije na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani, **Andrea Kovacs**, predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem, mag. **Beno Lapajne**, nekdanji vrhunski roketni vratar, **Jože Okoren**, dobitnik dveh paralimpijskih kolajin in nekdanji podpredsednik Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite, **Mateja Svet**, nekdanja vrhunska alpska smučarka, dr. **Janez Vodičar**, predstojnik Inštituta za šport Fakultete za šport Univerze v Ljubljani ter **Jože Zidar**, predsednik Društva športnih novinarjev Slovenije.

Zakon o Bloudkovih priznanjih dolo-

ča, da ima Odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj predsednika in osem članov, ki jih izmed priznanih športnih delavcev in športnikov imenuje vlada na predlog ministra, pristojnega za šport.

Naš odlični atlet Jože Okoren je na paralimpijskih igrah leta 1972 v nemškem Heidelbergu osvojil prvo (bronasto) medaljo za športnike paraplegike in tetraplegike v takratni Jugoslaviji. Drugo paralimpijsko medaljo (srebrno) je osvojil leta 1980 v Arnhemu na Nizozemskem. Obe medalji je osvojil v metu diska. Jože Okoren ima zelo velike zasluge pri razvoju športa invalidov v Sloveniji, zato je tudi dobitnik Bloudkove nagrade in plakete.

Čestitamo! Zveza paraplegikov Slovenije

Jože Okoren (Foto: Drago Perko)

Jože Globokar | Franc Pinter, namestnik ambasadorja RS za šport, strpnost in fair play

VELIKO PRIZNANJE ZA NAŠEGA PARALIMPIJCA

Smučarski skakalec Peter Prevc je novi ambasador Republike Slovenije za šport, strpnost in fair play (zamenjal je olimpijca Mira Cerarja), njegova namestnika pa sta naš najboljši strelec, paralimpijec Franc Pinter, ter nosilka bronastega odličja z zadnjih evropskih iger v Minsku, judoistka Maruša Štangar.

Peter Prevc je prav gotovo človek, ki izpolnjuje priporočila Sveta Evrope, po katerih naj bi države izbirale ambasadorja za šport, strpnost in fair play.

Njegov namestnik je najboljši špor-

tnik Zveze paraplegikov Slovenije Franc Pinter, ki je na paralimpijskih igrah (Atlanta, Sydney, Atene, Peking) osvojil tri srebrne in eno bronasto medaljo. V streljanju z zračno puško se lahko pohvali tudi z naslo-

vom svetovnega in evropskega prvaka, dobil je Bloudkovo plaketo, kar sedemkrat pa je bil športnik leta na vsakoletnem izboru Zveze za šport invalidov – Slovenski paralimpijski komite. Naš vrhunski športnik prihaja

iz Slovenske Bistrice in je član Društva paraplegikov Podravja. Ambasadorja in namestnika je Vlada Repu-

blike Slovenije za naslednje štiriletno mandatno obdobje imenovala na dopisni seji 29. oktobra 2020.

Čestitke! Zveza paraplegikov Slovenije

Naš najboljši strelec Franc Pinter - Ančo (Foto: arhiv zveze)

Jože Globokar | Državno prvenstvo v kegljanju za invalide

NAŠE KEGLJAČICE IN KEGLJAČI SO NASTOPILI V ŠTIRIH SKUPINAH

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite je 27. septembra 2020 na desetsteznem kegljišču Golovec v Celju pripravila državno prvenstvo v kegljanju za invalide.

Med številnimi tekmovalkami in tekmovalci, ki so nastopili v dvanajstih kategorijah, so tekmovalce tudi kegljačice in kegljači iz petih pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije.

Med kegljači paraplegiki je v moški konkurenci naslov državnega prvaka z odličnim rezultatom (492) osvojil **Tone Kanc** – DP Novo mesto, podprvak je postal **Viktor Rupnik** – DP Ljubljana (465), tretje mesto pa **Miran Jernejšek** – DP Maribor (451).

Tudi v ženski konkurenci je naslov državne prvakinje osvojila kegljačica iz ekipe DP Novo mesto – **Martina Glavič** (417), podprvakinje pa **Nataša Godec** – DP Maribor (365).

Pri kegljačih tetraplegikih je prvak postal **Aleš Povše** – DP Celje (419),

Najboljši v moški konkurenci (Foto: arhiv Zveza-SPK)

podprvak pa **Damjan Herček** – DP Maribor (368).

V skupini KTŽ je tekmovala le **Marta**

Janežič – DP Murska Sobota in podrla 341 kegljev.

Za pravilen potek tekmovanja in iz-

račun rezultatov je poskrbela sodniška služba iz domačega kegljaškega kluba.

Jože Globokar | Državno prvenstvo v namiznem tenisu

KORONAVIRUS OKRNIL TEKMOVANJE

V Športnem centru Livada v Novem mestu je 17. oktobra 2020 potekalo odprto državno prvenstvo Slovenije v paranamiznem tenisu za leto 2020.

Zaradi varnostnih ukrepov proti širitvi koronavirusa je prvenstvo, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite, pripravilo pa Športno društvo SU Novo mesto, potekalo brez gledalcev. Potekalo je v skladu z navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Med tekmovalci pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije je nastopil le **Peter Jereb** iz Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine in v svoji skupini osvojil drugo mesto.

Na otvoritveni slovesnosti je **Martina Šmid**, dijakinja novomeške gimnazije, zaigrala Zdravljico na prečni flavti, večkratni državni prvak **Luka Trtnik** in član domačega ŠD SU **Ti-**

len Perko pa sta odigrala uvodno tekmo. Udeležence prvenstva je pozdravil tudi novomeški župan **Gregor Macedoni**.

Naslove državnih prvakov v posa-

meznih kategorijah so osvojili **Edhem Ibrahimović, Silvo Slaček, Mira Jakin, Edi Ravnjak, Bogomira Jakin, Tomaž Rabuzin, Luka Trtnik** in **Alen Bečirevič**.

Jože Globokar | Tekmovanje je bilo razdeljeno na dva dela

GAŠPER PEČEK DRŽAVNI PRVAK V ŠPORTNEM RIBOLOVU

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite je 19. in 20. septembra 2020 v sodelovanju z Ribiško družino Velenje pripravila državno prvenstvo v športnem ribolovu za invalide. Ob Škalskem jezeru v Velenju so prvi dan tekmovali ribiči sede, drugi dan pa ribiči stoje. Zaradi tekmovanja na državni ravni je bila ribolovna trasa tri dni zaprta.

Ribiči paraplegiki in tetraplegiki iz pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije: DP Novo mesto, DP Celje, DP Maribor,

DP Murska Sobota in DP Ljubljana so na trasi pod Ribiškim domom tekmovali prvi dan.

Po žrebanju lovnihi mest po sektor-

jih, krmljenju in štiriurnem tekmovalju je lovoriko državnega prvaka osvojil **Gašper Peček** DP NM (3.936), podprvak je postal **Rudi Centrih** DP

CE (2.377), tretji je bil **Franc Simonič** DP MB (2.145), četrti **Miran Jernejšek** DP MB (1.584), peti **Peter Kralj** DP LJ (668), šesti **Tone Urbanc** DP CE (691), sedmi **Franc Borovnjak** DP MS (552), osmi **Boštjan Ceglar** DP LJ (517), deveti pa **Leon Jurkovič** DP MS (47). V tekmovalni komisiji sta bila **Pavel Sešel** in **Zdenko Mikac**.

V Škalskem jezeru prevladujejo: krap, smuč ter ščuka, jezero pa je znano po kapitalnih somih, dolžine nad dva metra, in kapitalnih krapih. V jezeru so še: amur, androga, babuška, klen, krap, linj, ostriž, ploščič, rdečeka, rdečeperka, smuč, som, ščuka, tolstolobik in zelenika.

Gasper Peček je osvojil naslov državnega prvaka v ribolovu med paraplegiki in tetraplegiki. (Foto: arhiv GP)

Jože Globokar | Sklepni šahovski turnir brez tujih šahistov

ZAKLJUČEK LIGE IN JUBILEJNI 25. RADEJEV MEMORIAL

Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja je 30. septembra 2020 v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije pripravilo četrti krog šahovske lige ZPS-Gradex, turnir pa posvetilo tudi v spomin na svojega odličnega šahista in prvega predsednika društva, Jožeta Radeja. Tokrat se tradicionalnega 25. memoriala zaradi preprečitve širjenja koronavirusa niso udeležili šahisti iz Bosne in Hercegovine ter Srbije. Seveda so organizatorji poskrbeli za vse varnostne ukrepe.

V sklepnem, četrtem krogu, se je na črno-belih poljih pomerilo le 16 šahistov iz petih pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije, med njimi tudi edina šahistka **Anica Radej**, ki je nastopila na vseh 25 memorialih.

Šahisti so v društvenih prostorih tekmovali po švicarskem sistemu, sodnikovih navodilih in pravilih FM-FIDE. V sedmih hitropoteznih krogih so za razmišljanje in poteze v posamičnih partijah imeli na voljo deset, težje gibalno ovirani tetraplegiki pa dvanajst minut.

Rezultati četrtega kroga lige ZPS-GRADEX in 25. memoriala

Rezultati ekipno

Prvo mesto DP Ljubljana (13,5), drugo DP Maribor (13,0), tretje DP Celje

Predstavniki najboljših ekip v ligaškem tekmovanju (Foto: arhiv DPDBKP)

(11,0), četrto DP Koper (8,0), peto pa DP Novo mesto (6,5)

Rezultati posamično

S prvim mestom je memorialni prehodni pokal prešel v roke **Francu Pinterju** iz DP Podravja (6,0), plaketu za drugo mesto je osvojil **Ljubiša Gajič** iz DP ljubljanske pokrajine (5,5), plaketu za tretje mesto pa **Radoslav Matič** iz DP jugozahodne Štajerske (4,5).

Rezultati ligaškega tekmovanja v sezoni 2019/2020

Šahisti so prvi krog že po tradiciji odigrali v Kopru, kjer je slavila ekipa DP Ljubljana (15,5). Drugi krog so odigrali v Celju in ponovno je zmagala DP Lju-

bljana (14,0), v tretjem krogu v Naklem je bila najboljša ekipa DP Celje (13,5), v zaključnem, četrtem krogu v Novem mestu pa je največ točk osvojila DP Ljubljana (13,5).

Ekipne uvrstitve po štirih krogih

Prvo mesto je tako kot že vrsto let zapored ponovno osvojila ekipa DP ljubljanske pokrajine (56,0), drugo ekipa DP jugozahodne Štajerske (48,5), tretje pa ekipa DP Podravja (37,0). Četrto mesto je osvojila ekipa DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (23,5), peto DP Istre in Krasa (21,0), šesto pa ekipa DP Gorenjske (4,5). Pripomnimo naj, da zadnji dve ekipi nista nastopili na vseh tekmovanjih.

Ob razglasitvi rezultatov je šahiste na-

govorila in pozdravila **Martina Glavič**, podpredsednica društva, in šahistki **Anici Radej** (ženi pokojnega Jožeta Radeja) izročila šopek kot priznanje za nastop na vseh memorialih. Prisotne je ob razglasitvi rezultatov s čestitkami za osvojitve dobrih rezultatov nagovoril tudi športni referent društva **Mirko Sintič**. Vsem se je zahvalil za sodelovanje na tekmovanju, še posebej arbitru **Marku Juriču**, ki je tekmovanje vodil brez večjih zapletov. Z Martino sta podelila odličja memorialnega tekmovanja, medalje in pokal za ligaško tekmovanje pa je v imenu zveze podelil vodja šahovske lige **Jasmin Sabljakovič**. Vsi udeleženci tekmovanja so prejeli tudi majice, v spomin na jubilejni 25. memorial Jožeta Radeja.

Jože Globokar | Finalno srečanje je bilo večkrat prestavljeno

VIDEOKONFERENCA O ZAKLJUČKU NLB WHEEL LIGE

Vodja NLB Wheel lige pri Zvezi paraplegikov Slovenije Gregor Gračner je 4. novembra 2020 pripravil videokonferenco o zaključku NLB Wheel lige. S pomočjo sodobne informacijske tehnologije so na videokonferenci sodelovali predstavniki vseh sedmih ekip, delegator sodnikov Žarko Tomšič, delegat Milan Lukan in pomočnik delegata Mitja Dečman.

Razpravljali so, kako, kdaj in kje čimprej končati sklepno delovanje NLB Wheel lige v sezoni 2019/2020. Govorili so o različnih kombinacijah, vendar imajo vse določene ovire. Od prehoda mej, števila igralcev v dvorani, predložitvi negativnih testov do števila ur zadrževanja v državi. Vse je odvisno od prihodnjih razmer v posamičnih državah. Sprejeli so več različic, ki naj bi jih vodje ekip v svojih državah raziskali. Ena od teh je tudi prvotna odločitev, da bi finalne tekme pred novim letom odigrali v Sloveniji, če se bodo trenutne razmere izboljšale.

Ekipa: KKI Vrbas, KIK Una Sana, KIK Zmaj iz Bosne in Hercegovine, KKI Zagreb, KKOI Zadar s Hrvaške in ZŠIS-SPK iz Slovenije so v rednem delu odigrale vse tri kroge. Pred njimi je bilo le še finalno srečanje, ki naj bi ga 5. aprila 2020 v športni dvorani na

Vranskem pripravila Slovenija. Organizator je tekmovanje prestavil na 24.

oktober, vendar je drugi val koronavirusa odplaknil tudi to srečanje.

Videokonferenco je vodil vodja lige Gregor Gračner. (Foto: arhiv GG)

Lutfi Abdullahu | Paraalpsko smučanje

ODLIČEN ZAČETEK PARASMUČARJA JERNEJA SLIVNIKA V NOVI SEZONI

Naš parasmučar Jernej Slivnik je odlično začel v novi smučarski sezoni 2020-2021. Avstrijsko smučišče Kaunertal je 3. in 4. decembra 2020 pripravilo drugo tekmovanje za paraalpske smučarje, ki je štel tudi za točke evropskega pokala.

Edini slovenski predstavnik Jernej Slivnik je na prvem veleslalomu v članski konkurenci zmagal. Z odlično formo je nadaljeval in prvi mesti osvojil tudi v dveh drugih veleslalomih, ki sta štela za točke evropskega pokala. Že pred tem je Jernej Slivnik uspešno nastopil na uvodni tekmi sezone 27. novembra 2020 v Resterhöheu. Na treh slalomih za evropski pokal je zasedel enkrat drugo in dvakrat tretje mesto.

Po uvodnih nastopih v Avstriji je Slivnikov trener **Roman Podlipnik** povedal, da so Jernejevi nastopi vzpodbudni, manjka pa še nekaj konstantnosti.

Našega parasmučarja podpirajo LIP Bohinj in Združenje slovenskih žičničarjev-GIZ, ki združuje upravljavce žičniških naprav in smučišč. Jernej Slivnik je tudi **ambasador programa Postani športnik**, ki ga skupaj razvijata Zveza za šport invalidov Slovenije-Slovenski paralimpijski komite in Lidl Slovenija.

Jernej Slivnik uspešno začel v novi smučarski sezoni (Foto: Matic Klanšek Velej)

»V svoji karieri sem zgrešil 9000 metov in izgubil 300 tekem. Zaupanih mi je bilo 26 odločilnih metov, katere sem zgrešil. V življenju sem doživel toliko neuspehov, zato mi je uspelo.«

Michael Jordan

Jože Globokar | Mimoidoče navdušili slikarji, ki slikajo z usti

SLIKARJI USTVARJALI V PINETI

Slikarji likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije so od 10. do 19. junija 2020 v domu paraplegikov v Pineti pripravili tradicionalno poletno likovno kolonijo »Istrsko poletje 2020«.

Naši likovni ustvarjalci so se pod mentorskim vodstvom **Rassa Causeviga** izpopolnjevali v različnih tehnikah: akrilu in olju na platno, akvarelu, risbi s svinčnikom ter lesorezu. Pod senčno streho na terasi doma, ki jih je tokrat obvarovala tudi pred plohami in nevihtami, so nastale značilne upodobitve za obalno pokrajino, tihožitja in tudi barvni nanosi, ki spominjajo na abstrakcijo.

Mimoidoči so si z zanimanjem ogledovali delo naših umetnikov, najbolj pa so jih navdušili slikarji, ki slikajo s čopičem v ustih, in so člani Mednarodnega združenja slikarjev VDMFK.

V koloniji so nova dela ustvarjali: **Jožica Ameršek, Anka Vesel, Lučka Vučko, Tina Šerko, Mojca Tršar, Anita Trebše, Anja Starič, Veronika, Maša Poplas, Klavdij Leban, Miran Jernejšek, Ivan Regoršek** in vodja likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije **Metod Zakotnik** ter slikarji, ki slikajo z usti, **Dragica Sušanj, Benjamin Žnidaršič** in **Vojko Gašperut**. Vojko Gašperut je predstavil tudi avtobiografsko knjigo s fotografijami svojih del, ki jo je posvetil ženi **Danici**. Za dobro počutje slikarjev so poskrbele: **Jelka, Darja, Klara, Damjana, Danijela, Damir, Mladen**, posebno pa **Ivan-**

ka, ki so ji udeleženci kolonije v zahvalo za odlično pripravo hrane namenili majhno pozornost.

Likovnike je v spremstvu svojih staršev obiskal **Gregor Janežič**. Druščini ustvarjalcev se je pridružil še **Dušan Rupar** in obljubil, da bo v prihodnje pridno nabiral znanje v naslednjih kolonijah.

V likovni koloniji je z blažitvijo izrednih razmer virusa Covid-19 morda sodelovalo največje število udeležencev doslej, financirala jo je **Zveza paraplegikov Slovenije** s podporo **CCN Domžale - Kamnik in JSKD**.

V koloniji so nastala nova dela. (Foto: arhiv zveze)

Igor Plohl | Lev Rogi v Afriki

SLIKANICA JE NASTALA PO RESNIČNIH DOGODKIH

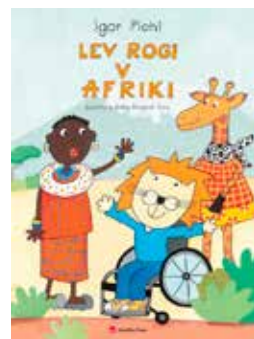
V juniju 2020 je v sozaložništvu Zveze paraplegikov Slovenije in Založbe Pivec izšla nova slikanica v zbirki Lev Rogi z naslovom Lev Rogi v Afriki. Mnogi mladi bralci so knjigo nestrpnost pričakovali, saj sem njen izid napovedal kmalu po prihodu z nepozabnega potovanja.

V letu 2019 se mi je uresničila velika življenjska želja, saj sem uspel odpotovati na safari v Afriko. V narodnih parkih sem občudoval velike afriške živali, se srečal z Masaji in se čudil afriški kulturi. Kot v pravljici se mi je čisto na koncu potovanja, ko smo že vzleteli proti domu, uresničila še ena največjih želja, v živo videti Kilimandžaro, najvišjo afriško goro. Skoraj neverjetni dogodki na poti v Tanzanijo; na letališču v Adis Abebi so namreč izgubili moj invalidski voziček, nepozabni prizori pisane Afrike in fantastičen pogled na Kilimandžaro z letala so kar klicali, da napišem novo zgodbo o junaku na invalidskem vozičku.

Pravljica Lev Rogi v Afriki je pravzaprav veliko več kot le to. Njen namen je mlade bralce osveščati o zmožnostih, ki so v življenju mogoče, kljub

invalidnosti. V njej so poudarjene tudi druge vrednote. Med njimi še posebej izstopajo prijateljstvo, medsebojna pomoč, strpnost in spoštovanje drugih kultur. Knjiga pa nima samo etične note s področja humanizma, ampak izrazito poudarja ekologijo in skrb za neokrnjeno naravo našega planeta. Seveda pa slikanica osvešča tudi o posebnih potrebah, ki jih imamo invalidi, ko se podamo na zahtevne poti. Moje potovanje v Afriko dokazuje, da je na invalidskem vozičku mogoč tudi safari v največjih in najbolj eksotičnih narodnih parkih sveta. Slikanico je tudi tokrat ilustrirala **Urška Stropnik Šonc**. Njene ilustracije so barvite, polne življenja in čustev. Mladi bralci zelo radi berejo in občudujejo slikanice o levu na invalidskem vozičku ravno zaradi njenih privlačnih in poučnih ilustracij. V procesu nastajanja

knjige sva z urednico **Zalo Stanonik** tesno sodelovala z ilustratorko in ji pomagala z nasveti glede vsebine risb in posebnosti zaradi invalidnosti. Zaradi nekaterih pojmov, ki so bili tesno povezani s potovanjem v Afriko, vendar jih mladi bralci ne poznajo dobro, smo se odločili, da knjigi dodamo slovarček manj znanih besed. Z namenom osveščanja otrok in njihovih staršev smo slikanico opremili z zloženko, ki prikazuje moje izjemno potovanje. Ob nekaterih fotografijah so posebne (QR) kode, ki omogočajo priključitev zanimivih videoposnetkov afriške avanture s pomočjo pametnega telefona ali tablice in interneta. Vsi videoposnetki so na voljo na YOUTUBE kanalu LEV ROGI. Na njem sem objavil tudi video potopis v treh delih, z naslovom Z invalidskim vozičkom v Afriko.

Prireditev je popestrila bobnarska skupina Djembasta (Foto: osebni arhiv IP)

Prvi večji dogodek v zvezi s knjigo je bil 20. 6. 2020 v Veliki dvorani Lutkovnega gledališča Maribor. Na predstavitvi je urednica Zala Stanonik s **Pavlo Potočnik Bela** in **Petrom Bela** spregovorila o presenečenju, ki sta ga zame pripravila v oddaji Dan najlepših sanj. Na odru so se nama z urednico pridružili številni gostje. **Vesna Masten Gubeljak** in **Nenad Gubeljak** sta me na lastne stroške spremljala na zahtevnem potovanju. Urška Stropnik Šonc je pripovedovala o izzivih, s katerimi se je srečala ob ustvarjanju ilustracij. Glasbeno je prireditev pope-

strila bobnarska skupina Djembasta, ki je z ritmi iz Gane navdušila občinstvo. Odlomek pravlјice Lev Rogi v Afriki je prebrala direktorica Založbe Pivec, **Milena Pivec**. Sam sem obiskovalcem s pomočjo fotografij in videoposnetkov na kratko predstavil nepozabno pustolovščino v Tanzaniji. Ob koncu prireditve se nam je pridružila še **Kornelija Kaurin** iz Zveze prijateljev mladine, saj se je želela zahvaliti Založbi Pivec in meni kot avtorju, ker 1 evro od vsake prodane knjige namenjamo za počitniško varstvo socialno ogroženih otrok. Zelo sem vesel, da so se nam na predstavitvi pridružili tudi predstavniki Zveze paraplegikov Slovenije. Kratki videoposnetki dogodka so na voljo na youtube kanalu Lev Rogi.

Odlomek pravlјice Lev Rogi je prebrala direktorica Založbe Pivec, Milena Pivec. (Foto: osebni arhiv IP)

Benjamin Žnidaršič | Zlata paleta 2020

SODELOVALO 16 DRUŠTEV S 391 DELI

22 let Zveze likovnih društev Slovenije, 22 let projekta Zlata paleta, 10 let druženj v sklopu tabora. Z leti neutrudnega delovanja je zveza zgradila in utrdila svojo podobo. Z leti zorenja posameznikov v društvih, njihova usmerjenost k izobraževanju in prizadevanje članov strokovne komisije, ki skrbijo za kvaliteten izbor del sodelujočih avtorjev, je ZLDS in z njo projekt Zlata paleta dobil svoje mesto v slovenskem prostoru. Teme likovnega ustvarjanja so predpisane, pri tem pa ne želimo omejevati ustvarjalnosti posameznika. Vemo, da so umetniki sejalci svojih idej, svojih občutij, misli in doživetij. Vsak jih predstavlja na svoj izviren, a že prepoznaven način. Veseli smo, da zveza s svojim delovanjem omogoča in vedno znova poskrbi, da so te pripovedi in izpovedi posameznika postavljene ljudem na ogled v občudovanje in doživljanje.

Dela, nastala v sklopu natečajev posamezne tematske razstave znotraj Zlate palete, ne le da nam omogočajo spoznavanje širine in raznolikosti aktualne likovne produkcije, imajo še dodatno razsežnost, ZLDS postavlja na zemljevid ljubiteljske kulture, v naše duše prinašajo lepoto, veselje in radost in predvsem pričakovanje.

Leto 2020. Vanj je grobo posegla pandemija COVID-19 in vsi z njo povezani ukrepi. Ohromila nas je. Načrtovane dejavnosti smo morali prilagoditi zah-

tevam zakonodaje ali v celoti odpovedati. Pa vendar nas to ni ustavilo. Kljub vsem omejitvam v družbi je bila želja po likovnem izražanju dovolj močna, da smo pod streho pripeljali projekt Tabor, vse štiri tematske razstave in ključno prireditve z razstavo likovnih del s pridobljenimi certifikati kakovosti. Tematske razstave zaznamuje šibkejša udeležba avtorjev in prispelih del od predhodnih let, a je njihova sporočilna vrednost močna, lahko bi rekli, da so prispele likovne izpovedi sinonim za svobodo govora.

Pri projektu Zlata paleta 2020 je so-

delovalo 16 društev s 391 deli, od katerih je strokovna komisija na razstave uvrstila 189 del. Podeljenih je bilo 44 certifikatov kakovosti in 145 priznanj. Zadnji podeljeni certifikat kakovosti v letošnjem letu nosi številko 1000. Po izboru strokovne komisije je ZLDS avtorjem podelila 6 bronastih, 6 srebrnih in 6 zlatih palet. Po točkovnem sistemu nagrajevanja društev pa društvom bronasto, srebrno in zlato plaketo iz naslova uspešnosti. Leto 2020, polno strahov, izzivov in pričakovanj, je očitno vplivalo tudi na našo ljubiteljsko likovno sredino. Čas je, da premagamo

notranji nemir, razmislimo o poteh naprej ter skupaj odkrivamo nove likovne svetove. Da bi bilo vse to mogoče in to pri vseh tehnikah in poljih, bo v bodoče glavni cilj ZLDS v veliki meri povezan z izobraževanjem in mentoriranjem znotraj društev članic ZLDS. Le z znanjem bomo kos izzivom prihodnosti.

Na letošnji Zlati paleti so člani umetniki ZPS sodelovali v okviru Likovne sekcije ZPS in prek Zavoda Ars Viva. V okviru izbora je potekalo tudi točkovanje za najboljše likovno društvo v Sloveniji. Najuspešnejše likovno društvo v 2020 je bilo Likovno društvo Mengeš, drugo Zavod Ars Viva, Podcerkev in tretje Litjski likovni atelje, Litija.

Benjamin Žnidaršič | Ex-tempore Piran

DOGODEK PRVIČ V ŽIVO PREKO SPLETA

Mednarodni dogodek, ki ga letos prirejajo že 55. leto, je prepoznaven po svojem tekmovalnem značaju in dolgi tradiciji, saj že več kot 50 let bogati kulturni utrip tega turističnega kraja. Udeležujejo se ga akademsko izobraženi ustvarjalci, mladi likovniki in ljubitelji slikarstva, ki prihajajo iz Slovenije in različnih, predvsem sosednjih držav. O letošnjih likovnih delih presoja mednarodna strokovna žirija v sestavi Ketrin Miličević Mijošek, Aurore Fonda in Petje Grafenauer. Zaključek 5. septembra je bil nenavaden, saj je zaradi novih razmer potekal v nekoliko drugačni izvedbi. Slavnostne podelitve se je udeležilo omejeno število povabljenih, je pa zato bilo mogoče dogodek prvič v živo spremljati na spletu.

Sklepno slovesnost enega najpomembnejših likovnih dogodkov v slovenski Istri so v **soboto, 5. septembra 2020**, v neposrednem prenosu predvajali na Facebookovem profilu Obalnih galerij Piran. Nastopila sta **Godalni kvartet Feguš** in plesalka **Eva Jankovich**.

Komisija je opravila izbor slik za razstavo v obeh razstaviščih in podelila več različnih nagrad, med temi tudi prestižni grand prix v vrednosti 2000 evrov. Organizatorji so ob tem poudarili naklonjenost zvestih zbirateljev, ki so se kljub posebnim razmeram zaradi COVID-19 tudi letos odzvali.

Grand prix, najvišjo odkupno nagrado, ki jo podeljujejo Obalne galerije Piran, je po izboru žirije prejela **Renata Pentek - Šimokovič**, za sliko z naslovom *Insieme, united, united Europe*. "V času

politične negotovosti Evropske unije delo hrvaške umetnice z ironičnim pristopom direktno nagovarja spremenljivo družbeno stanje, ki lahko vzplamti v vsakem trenutku. Vsebina je predstavljena tako, da prek estetike privlačnosti posreduje neprijetno ost, beremo v obrazložitvi.

Veliko odkupno nagrado prejme **Milena Roštohar**, nagrado za najboljše delo avtorja, starega do 35 let, pa **Lara Popov**, ki s tem prejme samostojno razstavo v piranski Galeriji Herman Pečarič. V obrazložitvi je žirija zapisala, da delo odlikuje zanimiva konceptualna naravnost, v kateri združi banalni ready made s podobo morja, s sladko vsebino vred, v repetitivno podobo. Morska veduta je tako posodobljena, povezana z množično potrošnjo in znova aktualna.

Veliki hotelski nagradi prejmeta **Da-**

gmar Breschan in **Barbara Kastelec**. Nagradi za delo na papirju sta šli **Tini Konec** in **Tihani Karlovič**. Dobitniki treh posebnih nagrad, ki jih izbirajo zbiralci sami, so **Monika Slemc**, **Matjaž Borovničar** in **Tea Kralj**. Malo odkupno nagrado prejme **Goranka Supin**. Velike odkupne nagrade pa **Nataša Bezić**, **Vasko Vidmar**, **Igor Banfi**, **Jože Kotar** in **Simon Kastelic**. Nagrado otroci do 15 let prejme **Pia Beganovič**, učenka 3. razreda osnovne šole.

Mednarodnega dogodka so se udeležili tudi slikarji, ki so ustvarjali v Pacugu: **Maša Poplas**, **Benjamin Žnidaršič**, **Željko Vertelj**, **Mojca Tršar** in **Vojko Gašperut**.

Razstavi del, nastalih v okviru letošnjega festivala Ex-tempora, sta bili na ogled v Galeriji Monfort v Portorožu in v Mestni galeriji Piran.

Benjamin Žnidaršič

DAN POŠKODBE HRBTENJAČE

Mednarodni dnevi obeležujejo pomembne vidike človeškega življenja in zgodovine. Med njimi tudi dan poškodbe hrbtenjače, ki ga praznujemo vsakega 5. septembra in ki naj bi povečal ozaveščenost širše javnosti.

To leto in že nekaj let nazaj se je tudi UO Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami – VDMFK, odločil, da z različnimi slikarskimi akcijami opozorimo javnost na naše ustvarjalno življenje. Vsak po svojih močeh smo se odzvali na ta apel in opozorili na svoje delo z video

prispevkom, fotografijo na Instagramu ali člankom na blogu. Obenem pa smo se spomnili tudi ustanovitelja Mednarodnega združenja VDMFK, **Ericka Arnulfa Stegmanna**.

Tudi v Sloveniji je bila ena od akcij izpeljana v domu paraplegikov v Pacugu, kjer smo na slikarski delavnici predsta-

vljali slikanje z usti drugim invalidom in jim z našim slikanjem pokazali možnost za polno življenje, vivali samozavest in samospoštovanje.

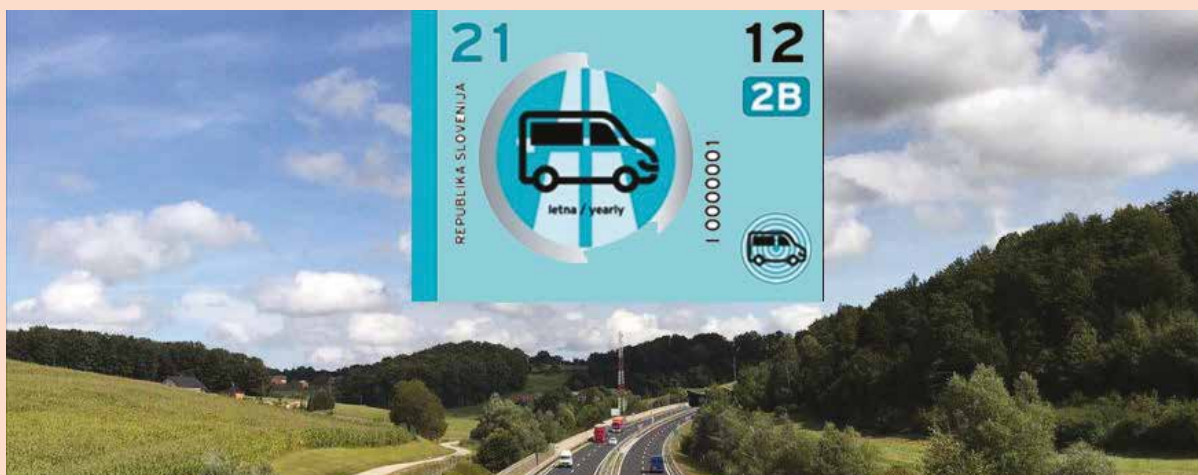
Na slikarski delavnici smo sodelovali: **Rasso Causevig, Željko Vertelj in Benjamin Žnidaršič**.

PRAVICA DO POMOČI PRI NAKUPU VINJETE 2B

Pravico do pomoči pri nakupu vinjete 2B za kombinirano vozilo imajo poleg velikih družin tudi invalidi in invalidske organizacije, ki v skladu z zakonom, ki ureja letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, uveljavljajo pravico do oprostitve plačila letne dajatve. Ob nakupu letne vinjete 2B so lastniki tovrstnih vozil v posameznem letu upravičeni do enkratne pomoči v višini razlike nad ceno letne vinjete za drugi cestninski razred A.

O vlogah za pomoč pri nakupu vinjete odločajo centri za socialno delo. K vlogi za uveljavljanje pomoči pri nakupu letne vinjete je treba priložiti kopijo računa o nakupu letne vinjete za vozilo drugega cestninskega razreda B.

Vlogo najdete na spletni strani Zveze paraplegikov Slovenije.

DOM PARAPLEGIKOV IN COVID-19

Tudi mi smo konstruktivno in dejavno ter družbeno odgovorno pristopili k boju zoper ta nadležni virus, ki vsem nam meša štrene.

V sredini novembra smo dobili uradno soglasje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za vzpostavitev nadomestne rdeče cone na naši lokaciji, ker ima Dom upokojencev Izola prostorske omejitve. Naše kapacitete in zmožnosti tako doma paraplegikov kot Vile Pacug so komisije z ministrstev ter civilne zaščite in nato še dodatno delovne skupine koordinatorjev za preprečevanje in obvladovanje COVID-19 po predhodnem ogledu potrdile kot primerne.

Tako smo celo soboto in nedeljo (14. in 15. novembra) z naše strani pripravili vse potrebno po predpisih in standardih za COVID-19. V ponedeljek (16. 11.) pa so objekt Vile Pacug v popolnosti prevzeli zaposleni iz doma upokojencev in v torek (17. 11.) so bile že izvedene prve selitve pacientov.

Dom je uspešno prestal »prostorsko kontrolo«. (Foto: arhiv doma)

Selitev prvih varovancev doma upokojencev (Foto: arhiv doma)

Vodstvo doma z zaposlenimi doma upokojencev (Foto: arhiv doma)

PRI NAS LAHKO IZKORISTITE VAVČER!

VILA PACUG VAS VABI NA ODDIH!

PRI NAS SI ZA ZNESEK VAVČERJA
(200 €) LAHKO PRIVOŠČITE ENEGA
OD DVEH PRIPRAVLJENIH PAKETOV:

1. PAKET

1.6. – 31.10.2020

- 4 x nočitev z zajtrkom v moderno opremljenih prostornih sobah,
- brezplačen WiFi,
- brezplačno parkiranje do zapolnitve kapacitet,
- brezplačen najem koles glede na razpoložljivost
- brezplačna neomejena uporaba bazena

2. PAKET

1.11. 2020 – 4.4.2021

- 6 x nočitev z zajtrkom v moderno opremljenih prostornih sobah,
- brezplačen WiFi,
- brezplačno parkiranje do zapolnitve kapacitet,
- brezplačen najem koles glede na razpoložljivost
- 1 x savnanje 2 uri za 2 osebi

*Ponudba velja za eno osebo v dvoposteljni sobi, turistična taksa se plača posebej, rezervacije so možne glede na razpoložljivost kapacitet.

REZERVACIJE: domparaplegikov@gmail.com; 031/348 - 841

Povzel Benjamin Žnidaršič | Izšla knjiga o sedmih »zlomljenih« zgodbah

SEDEM ZLOMLJENIH VRTNIC

VOJKO GAŠPERUT, JOŽE OKOREN, DARKO ĐURIČ, ANKA VESEL, DAMJAN PEKLAR, DAVID RAZBORŠEK IN BENJAMIN ŽNIDARŠIČ so zlomljene vrtnice, katerih zgodbe je pisatelj mag. Ivan Sivec zajel v pričujoči knjižni obliki, ki je konec novembra zagledala luč sveta.

Vrtnica. Simbol življenja. Življenja: veselja, lepote, hrepenenja in trpljenja. Zlomljena vrtnica. Simbol ljudi, ki se jim je življenje sredi najlepše rasti, sredi najbolj dehtečega cvetenja, sredi pomladi – prelomilo. Sok življenja naenkrat ni mogel več doseči zgornjih listov, ponosnih glav s cvetovi, opojno dehtečega vrha. Šopek sedmih vrtnic, šopek na videz zlomljenih vrtnic, predvsem pa šopek vrtnic s sedmimi resničnimi zgodbami. Zdi se, da to niso navadne zgodbe, ampak so to zgodbe naše in s tem tudi vaše grenke življenjske usode. Na srečo so to hkrati zgodbe usode s toplimi žarki svetlobe. Z mnogo več svetlobe, kot jo skušamo sprejeti v vsakdanjem bivanju. Zato naj vas objameta predvsem njihova neizmerna toplina, njihova neizmerljiva sončna svetloba!

Knjiga ima veliko in ponosno sporočilo, da se življenje z invalidnostjo nikdar ne konča. Pa tudi to, kako majhne so v resnici naše vsakdanje težave, kako malenkostne so bolečine, kako lep je lahko svet, če znamo spoštovati in občudovati tudi drugačnost in če znamo prav vsi pogledati v obličje grenke usode s toplimi žarki svetlobe. Posebna zahvala gre dobrotniku **Petru Uršiču, založbi ICO iz Mengša, Zvezi paraplegikov Slovenije in Gorenjskemu glasu.**

Ivan Sivec v zahvali pravi:

”Te knjige ne bi bilo, če ne bi že pred leti z menoj navezal prijateljskih stikov izjemen človek Benjamin Žnidaršič, dolgo časa bivajoč v Komendi in Kamniku. Cenim ga kot odličnega pesnika in slikarja pa tudi kot uspešnega podjetnika. Z njegovo pomočjo sem spoznal tudi več drugih paraplegikov

in tetraplegikov. Vse njihove usode so me prevzele, predvsem pa me je navdušilo njihovo veselje do življenja, sposobnost prilagoditve novim okoliščinam, pokazati vsem nam, ki se imamo za zdrave, da smo v bistvu manj sposobni prav mi. Vsi opisani v tej knjigi – Vojko Gašperut, Jože Okoren, Darko Đurič, Anka Vesel, Damjan Peklar, David Razboršek in Beno Žnidaršič – so se mi iskreno odprli, mi brez ovinkarjenja povedali svoje življenjske zgodbe, hkrati pa tudi pokazali pravo vrednost bivanja. Hvala vam, iskrena hvala, zaradi vas, dragi novi prijatelji, gledam na vaše in naše življenje zdaj drugače. Hvala pa tudi dobrotniku Petru Uršiču in založbi ICO, Zvezi paraplegikov Slovenije in Gorenjskemu glasu, da je knjiga lahko dobila širša krila. In seveda piscu spremne besede, predsedniku Zveze paraplegikov Slovenije **Danetu Kastelicu**, za vse lepe besede. Lepa beseda nikomur ne preseda. Vsi ste izjemni ljudje, vredni vsega spoštovanja in občudovanja! Upam, da bodo skozi moje pisanje to začutili tudi mnogi zdajšnji in poznejši bralni rodovi.”

Knjiga Sedem zlomljenih vrtnic je izšla v nakladi 1200 izvodov. Naslovnico je naslikal Vojko Gašperut, spremno besedo je napisal predsednik ZPS Dane Kastelic, založila založba ILCO, d. o. o. iz Mengša, kjer lahko knjigo tudi kupite (041 689 494).

O pisatelju.

IVAN SIVEC je najbolj plodovit slovenski pisatelj. Napisal je 162 knjig. Že pol drugo desetletje je vedno med prvimi tremi najbolj brani avtorji. Rojen je bil 23. maja 1949 v Mostah pri Komendi, od leta 1972 živi in ustvarja v

Mengšu. Na ljubljanski Filozofski fakulteti je diplomiral na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo si je pridobil naziv magister etnoloških

znanosti. Bil je zaposlen na RTV Slovenija, najdlje kot novinar oz. urednik. Član Društva slovenskih pisateljev je od leta 1987. Napisal je več kot 1500 avtorskih pol, natisnjenih je bilo več kot 355.000 izvodov njegovih knjig. Štirinajst knjig je bilo ponatisnjenih, več del dramatisiranih, več kot štirideset knjig je izdanih v elektronski obliki. Po njegovih štirih romanih: Pozabljeni zaklad, Vlomilci delajo poleti, Zakleta bajta in Princ na belem konju so bili posneti filmi in televizijske nadaljevanke. Več knjig je prevedenih v nemščino in angleščino. Vsako leto si bralci v slovenskih knjižnicah izposodijo več kot 30.000 njegovih knjig.

Njegovo pisateljstvo je zaslužna profesorica dr. **Helga Krisper Glušič** označila kot vitalistični realizem oz. novi realizem s primesmi dokumentaristike. Knjige je predstavil v več kot 1100 krajih po Sloveniji in po svetu. Dobil je več vidnih nagrad, najvišjo leta 2019. Predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor** mu je podelil visoko državno odlikovanje – red za zasluge za narod. V obrazložitvi piše, da ga je dobil za 'izjemno obsežen, raznolik in odmeven avtorski opus, ki neguje narodno zavest'.

Janja Buzeti | Čebelnjak

DELO V UČNEM ČEBELNJAKU V ČASU KORONA KRIZE

Našega čebelarja Dušana Slano smo povprašali, kako je potekala priprava na zimovanje čebel. Povedal je, da je bilo v drugi polovici čebelarke sezone bolj kot ne brezpašno obdobje zaradi neugodnega vremena, zato so čebelarji krmili čebelje družine s sladkorno raztopino in preverjali stanje in zdravje čebeljih družin. Da so se prepričali, kakšno je stanje čebel v panjih, so poklicali veterinarke, ki je skrbno pregledala panje in ocenila, da so naše čebelice zdrave, dobro nahranjene in odlično oskrbovane. V tem času smo točili lipov med, ki ga je bilo izjemno malo.

Meseca avgusta se je pričelo zdravljenje čebel proti varoji z mravljično kislino in nadaljevalo s kmljenjem s sladkorno raztopino. Vsak drugi dan je čebelar Dušan vлил po pol litra sladkorne raztopine v pitalnik vsake družine v razmerju 1 proti 2. Ob skrbnem spremljanju upada varoje so lahko mirno pričakovali jesen.

V začetku jeseni so odstranili satje iz medišč ter ponovno ponovili postopek zatiranja varoje, tokrat z Varidolom. S prihodom hladnejših dni so čebele zaščitili in zaprli medišča. Za zimske potrebe so si čebelice pripravile približno 10 kg hrane na panj. Ves

čas pa so spremljali stanje družin, izvajali preventivne preglede varoje, hrane in morebitne brezmatičnosti. Tako je vse pripravljeno na prihod zime, ki že trka na vrata. V mesecu decembru, ko v panjih ni več zalege, bodo izvedli zimsko zatiranje varoje s pripravkom Varidol in še naprej spremljali stanje čebel.

Zaradi koronavirusa in karantene so žal odpadla druženja ob samem čebelnjaku kakor tudi obiski domačih in tujih gostov, ki jih je bilo prejšnje leto kar precej. Zato si za leto 2021 želijo, da bi se razmere glede epidemije izboljšale, da bo lahko čebelnjak ponov-

no poln otroških radovednih obrazov, tujih turistov in ostalih ljubiteljev čebel, prav tako pa upajo na bolj ugodnejše vreme za cvetenje in medenje, da bi lahko s svojim znanjem, delom in skrbjo za naše čebelje družine pridelali kakovosten med, ki bi ga lahko bilo količinsko precej več. Ker delo v panjih ne dopušča veliko manevrskega časa, ampak se je potrebno držati biodinamike čebel samih, bodo tudi v naslednjem letu skrbeli za čebelje družine po njihovih potrebah, vsekakor pa s prilagajanjem na dejanska stanja in okoliščine, ki jih bo prineslo leto 2021.

Priprava čebel na zimovanje (Foto: arhiv društva)

Jože Globokar | Jubilejnih 20 let uspešnega dela Društva Vizija

JULIJANA KRALJ JE DRUŠTVO USPEŠNO VODILA KAR 19 LET

Društvo Vizija je 2. oktobra 2020 obeležilo 20 let uspešnega delovanja. V manjšem številu, a zato nič manj praznično so dogodek proslavili v Domu kulture v Slovenskih Konjicah.

Organizacija je bila na pobudo njene dolgoletne predsednice **Julijane Kralj** in njenih takratnih ožjih somišljenikov, ustanovljena 16. oktobra leta 2000 v Slovenskih Konjicah. V dveh desetletjih je iz skromne organizacije, ki je prva tri leta delovanja svoje domovanje našla kar v prostorih Julijanine hiše, prerasla v izredno aktivno, delovno in prepoznavno reprezentativno invalidsko organizacijo. Po Zdravljici tenorista **Tima Ribiča** in **Špele Pokeržnik** je zbrane nagovorila predsednica društva **Barbara Slaček**, svoje misli pa je za tem nanizala pobudnica ustanovitve **Julijana Kralj**, ki je društvo uspešno vodila kar 19 let.

Predstavili sta razvoja društva, ki je od skromnih začetkov in finančne

nestabilnosti prišlo korak naprej, se pri tem se veliko učilo in veliko delalo, predvsem na prostovoljni osnovi. Prednostno so se usmerili v razvijanje in širitev vsebin programov za reševanje posebnih življenjskih problematik žensk z gibalno oviranostjo. Tudi pri starejših gibalno oviranih osebah, ki v svojem okolju nimajo na izbiro programov za izboljšanje kakovosti svojega življenja, je bil interes za sodelovanje pri ustvarjalnem druženju. Omenjenih naporov se zavedajo mnogi, ki cenijo pomen društva, njenih članov in vseh, ki jim je mar za družbo in ljudi. Med tiste, ki s pravim čutom sodelujejo pri oblikovanju okolja v katerega je vpeto Društvo Vizija, sodi tudi Občina Slovenske Konjice, ki kot trdna opora društvu

stoji ob strani že celih dvajset let. Zato je udeležence slovesnega dogodka nagovoril tudi župan Občine Slovenske Konjice **Darko Ratajc**. Govorcem pa se je pridružil tudi predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij **Borut Sever**.

V nadaljevanju programa, ki ga je povezovala **Tjaša Kangler**, so številnim prostovoljkam in prostovoljcem društva podelili zahvalne listine, posebno priznanje pa sta prejela Julijana Kralj, ki je orala ledino pri ustanavljanju in vodenju društva in Občina Slovenske Konjice, ki ima velike zasluge pri razvoju in delovanju društva.

Proslave se je udeležil tudi predsednik Skupščine Zveze paraplegikov Slovenije **Peter Robnik**.

Priznanje in zahvala nekdanji predsednici in ustanoviteljici Julijani Kralj (Foto: Nejc Falež, Jesters studio)

Jože Globokar | Trgatev in obiranje sadja na našem vrtu v Semiču

BOGAT PRIDELEK V UČNEM VRTU DR. VIKTORJA DERGANCA

Domu paraplegikov v Semiču daje veliko vrednoto pomlajen sadni vrt z manjšim vinogradom, malim čebelnjakom in vinskim hramom. Na učnem vrtu, ki smo ga poimenovali po našem donatorju, Učni vrt dr. Viktorja Derganca, in se razprostira pod obronki Semiške gore, raste več kot 50 vrst avtohtonega sadnega drevja, v manjšem vinogradu pa okrog 120 trsov cepljenke. Na vrtu raste še različno jagodičje, urejen pa je tudi zeliščni vrtiček.

Vrt smo na pobudo takratnega župana **Janka Bukovca** in predsednika ZPS **Daneta Kastelica** ter s pomočjo **Občine Semič, Sadjarskega društva Bele krajine, Društva vinogradnikov Semič, Kmetijsko-gozdarskega zavoda Novo mesto** in **Osnovne šole Semič** začeli urejati v letu 2009, zaključili pa v naslednjem letu. Po vrtu in vinogradu je speljana pot s počivališči, pravi užitek pa je utrpati sočno jabolko ali grozd kar sede z vozička. In že

v jeseni 2013 smo ta užitek s pridom izkoristili. Seveda sta zdaj tako sadni vrt kot vinograd v polni rodnosti, saj zanj vzorno skrbijo semiški sadjarji in vinogradniki.

Kot bi sonce vedelo, da še zadnjič pošlje tople jesenske žarke na sadna drevesa in trte, preden pridne roke oberejo in potrgajo obilno letino.

In tako so se 29. septembra 2020 na vrtu zbrali sadjarji in vinarji in obrali letošnjo obilno letino. Trgatev sta se udeležila tudi županja Občine Semič

Polona Kambič in vodja kulturnih dejavnosti pri Zvezi paraplegikov Slovenije **Metod Zakotnik**, ki je ob »likofu« zaželel, da bi se grozdje spremenilo v rujno žlahtno kapljico in zapel refren znane ljudske pesmi:

*Sladko vince piti to me veseli,
dobre volje biti svoje žive dni,
svoje žive dni, brez vseh skrbi,
to me srčno veseli ...*

Trgači so napolnili zabojčke v našem vinogradu. (Foto: arhiv zveze)

OPROSTITEV RTV PRISPEVKA

RTV-prispevek je finančna obveznost, ki so jo po zakonu dolžni plačevati tako fizični, kot tudi pravni subjekti. Sredstva iz RTV-prispevka so namenjena neposrednemu financiranju za opravljanje dejavnosti nacionalne radiotelevizije. Na podoben način se financirajo tudi mnoge druge nacionalne radiotelevizijske hiše v Evropi (RAI v Italiji, BBC v Veliki Britaniji, ORF v Avstriji ipd.).

Obveznost plačevanja RTV-prispevka je vezana na imetništvo radijskih ali televizijskih sprejemnikov oziroma kakršnihkoli drugih naprav, ki omogočajo sprejemanje radijskih oziroma televizijskih programov (kot na primer računalniki, tablični računalniki in mobilni telefoni z dostopom do spleta). RTV Slovenija omogoča spremljanje svojih programov preko signala iz oddajniškega omrežja (potrebna je antenska naprava) in preko satelita. RTV Slovenija financira satelitsko opremo vsem zainteresiranim zavezancem, ki na naslovu svojega bivanja nimajo ustreznega signala iz oddajniškega omrežja. Ustreznost signala preveri strokovna oseba RTV Slovenija z merilno napravo.

Mnogi uporabniki se zaradi dodatne ponudbe in pestrosti izbire televizijskih programov odločijo za sklenitev pogodbe s kablenskim, satelitskim ali internetnim operaterjem. Tudi v tem primeru obveznost plačevanja RTV-prispevka ne preneha, saj gre za dve povsem ločeni in neodvisni finančni obveznosti. RTV-prispevek je zakonska, parafiskalna obveznost, medtem, ko je plačilo izbranemu operaterju vezano na bilateralno pogodbo, katere sklenitev je prostovoljna oziroma potrošniška odločitev posameznega uporabnika storitev.

Obveznost plačevanja RTV-prispevka ne nastopi avtomatično oziroma samodejno, temveč nastopi s prijavo sprejemnikov. Sprejemnike je Radioteleviziji Slovenija dolžan prijaviti vsakdo sam, in sicer v 30 dneh po pridobitvi sprejemnikov. Prav tako niso samodejne spremembe v primeru selitve na drug naslov. Vse spremembe podat-

kov, ki kakorkoli vplivajo na obračun RTV-prispevka, morajo zavezanci sporočiti sami v 15 dneh po nastali spremembi.

Zakon o Radioteleviziji Slovenija določa, da lahko oprostitev plačila RTV-prispevka uveljavljajo naslednje kategorije fizičnih oseb:

- socialno ogroženi;
- invalidi, ki imajo ugotovljeno 100% telesno okvaro;
- invalidi z nižjim odstotkom ugotovljene telesne okvare, toda le v primeru, če prejema dodatek za postrežbo in tujo pomoč;
- osebe, ki so trajno izgubile sluh.

Za socialno ogrožene štejejo prejemniki denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke. Zavezanci lahko oprostitev uveljavljajo le na podlagi pravnomočne odločbe centra za socialno delo in velja za čas prejetja denarnega dodatka iz obravnavane odločbe.

Iz razloga invalidnosti lahko zavezanci uveljavljajo oprostitev le na podlagi pravnomočne odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ali drugega organa, ki ugo-

tavlja stopnjo invalidnosti. Za gluhe osebe, pri katerih odločba ali sklep ne potrjuje trajne izgube sluha, potrebujemo za obravnavo vloge tudi izvedensko mnenje, na podlagi katerega sta bila odločba ali sklep izdana. Oprostitev iz razloga invalidnosti je trajna.

Oprostitev plačila ni prenosljiva, zato je potrebno v primeru, da pogoje izpolnjuje družinski član, ki ni zavezanec za plačilo RTV-prispevka, najprej urediti spremembo zavezanca za plačilo med člani družine. Zavezanec za plačilo RTV-prispevka je lahko le polnoletna odrasla oseba.

Če izpolnujete zgoraj navedene pogoje lahko podate vlogo na obrazcu Vloga za oprostitev.

Naslov: RTV Slovenija, Služba za obračun RTV-prispevka, Čufarjeva ulica 2, 1550 Ljubljana

Telefonska številka: 01/475 46 00
Informacije po telefonu od ponedeljka do petka od 8.00 do 15.00

Elektronska pošta: rtv.prispevki@rtvslo.si

Informacijska pisarna: Čufarjeva ulica 2, Ljubljana

Uradne ure: ponedeljek - petek od 8.00 do 12.00 ter ob sredah še od 14.00 do 17.00.

OGLASI

PRODAMO HONDA CR-V 2.0 i-VTEC

- letnik 2007
- prevoženih 313.000 km
- 2. lastnik
- bencinski motor 1.997 ccm, 150 KM
- redno servisiran na vsakih 20.000 km na pooblaščenih servisih v LJ in MS
- potrjena servisna knjiga
- plinska naprava Plineks, strošek vožnje cca 5,8 €/100 km
- avtomatski menjalnik
- navigacijska naprava
- ročne komande za upravljanje plina (pospeševanje), zavore in brisalcev; strokovno vgrajeno v Gradcu v Avstriji; bunka na volanu za lažje zavijanje volana
- ABS, ESP, 6 air bagov, senzorji za vzvratno vožnjo, kamera za vzvratno vožnjo, servo volan, daljinsko centralno zaklepanje, pomična zadnja klop, pilotski sedeži spredaj, tempomat, komande radia na volanu ...
- letna vinjeta 2020
- trenutno montirane zimske gume Falken, dodamo letne gume Continental

CENA: 7.750 €, KONTAKT: 041 817 337 ali
marko.polanscek@gmail.com

Prodaj električni priklop za invalidski voziček znamke OFF CARR – RUOTINO XTR

Datum nakupa: april 2018
Moč motorja: 350 vatov
Prevoženih km: 1290 km
Domet z 1 polnjenjem: cca 35 km
Vzvratna prestava: Da

Cena: 1.100 €

Kontakt: 041 630 782 – Gregor

ZAHVALA

Spoštovane bralke in bralci Paraplegika, vsem, ki ste prispevali prostovoljne prispevke preko položnice, katera spremlja vsako izdajo glasila se v imenu Zveze paraplegikov Slovenije najlepše zahvaljujem. Zagotavljam Vam, da smo vse donacije zbrane na ta način smotno porabili za izboljšanje kvalitete življenja naših članic in članov skozi programe, ki jih izvajamo na Zvezi. Sporočam Vam, da bomo tudi v prihodnje odgovorno ravnali z vašimi prostovoljnimi prispevki.

Vsem Vam, ki se odločate za nesebično pomoč naši organizaciji, želimo miren in doživet Božič, ponosno praznovanje Dneva samostojnosti in enotnosti v Novem letu 2021 veliko zdravja in osebne sreče.

Zveza paraplegikov Slovenije
Dane KASTELIC

Umrla je Manda Knežević, dolgoletna predsednica HUPT-a

Manda Knežević je bila ustanoviteljica in dolgoletna predsednica Združenja hrvaških paraplegikov in tetraplegikov (HUPT). Bila je tudi predstavnica Hrvaške na ustanovni skupščini Evropske zveze paraplegikov (ESCIF) v Nottwilu, 31. marca leta 2006. Z Mandico smo se spoznali že v začetku sedemdesetih let in postali veliki prijatelji. Zamisel o ustanovitvi združenja paraplegikov in tetraplegikov na Hrvaškem je dobila prav pri naši organizaciji.

Zadnje slovo od Mande je bilo 1. decembra 2020 na zagrebškem pokopališču Mirogoj. Počivaj mirno v svoji rodni grudi.

Svojci, prejmite naše iskreno sožalje.

Zveza paraplegikov Slovenije

V ZADNEM OBDOBJU SO SE OD NAS POSLOVILI

Alen WEISS, član DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja,
rojen 21. 6. 1971

Emil PALAMETA, član DP ljubljanske pokrajine,
rojen

Ljubo KLEMENČIČ, član DP Prekmurja in Prlekije,
rojen 8. 8. 1957

Karolina GUBENŠEK, članica DP jz Štajerske,
rojena 4. 1. 1945

Antonija ŽUGELJ, članica DP Dolenjske, Bele krajine in
Posavja, rojena 29. 4. 1971

Marjan Stanislav KOTNIK, član DP jz Štajerske,
rojen 11. 9. 1945

Sonja VERBNIK, članica DP jz Štajerske,
rojena 3. 10. 1954

Almira MESNER, članica DP Koroške,
rojena 25. 11. 1952

Samo ŽORŽ, član DP ljubljanske pokrajine,
rojen 20. 3. 1957

*Zdaj se spočij, izmučeno srce
zdaj se spočijte izdelane roke.
Zaprte so utrujene oči
le moja drobna lučka še brli.
(S. Makarovič)*

**Včasih čas prehitro beži,
včasih se zdi, kot da spi.
Vsakdo mu da svoj obraz,
ki v sebi skriva zmago in poraz.
Naj bo leto 2021 Vaš čas!**

Vse dobro vam želimo!

Zveza paraplegikov Slovenije

Albin Rožman

KVIZ ZA RAZVEDRILO 52

Rešitev kviza iz 162. številke:
AKO NA MATEJA SONCE SIJE, KMALU LEPA JESEN ZASIJE

2	14	11	3	1	3	4	9	2	14	11	3	
5	12	6	13	5	9	11	9	12	1	6	2	6
			7	6	8	3	10	6	13			

Pri vsaki številki so navedeni 3 odgovori. Odločite se za pravilni odgovor in s črko, ki je pri njem, nadomestite povsod v liku tisto številko. Vse črke v liku, brane vodoravno, dajo slovenski pregovor.

1. Kako se je imenoval prvi dnevni slovenski časopis?

- A - Slovenec
- Z - Slovenski narod
- P - Jutro

2. Hepatitis je bolezen:

- B - jeter
- F - ledvic
- S - trebušne slinavke

3. Malakolog je strokovnjak za:

- B - žuželke
- I - mehkužce
- T - kače

4. katero tropsko sadje ne raste na drevesu?

- H - mango
- U - papaja
- M - ananas

5. Luping povezujemo z:

- C - umetnostnim drsanjem
- K - akrobatskim letenjem
- Z - dresuro konj

6. Kaj je bujon?

- E - čista mesna juha
- J - turška pijača
- Ž - grška slaščica

7. Po katerem delu Ivana Cankarja ni bil posnet film?

- G - Podobe iz sanj
- R - Martin Kačur
- N - Hlapci

8. Alkoholna pijača tekila je narejena iz:

- Č - ječmena
- T - agave
- V - koruze

9. Kateri drag kamen je rdeče barve?

- D - safir
- M - smaragd
- A - rubin

10. Merska enota za električno prevodnost je:

- L - simens
- O - farad
- E - tesla

11. Del katere države je največji otok v Sredozemlju?

- D - Italije
- R - Francije
- Š - Španije

12. Pri katerem športu je žoga največja?

- Z - pri rokometu
- I - pri nogometu
- R - pri košarki

13. Katera puščava se nahaja v Aziji?

- S - Gobi
- J - Kalahari
- L - Atacama

14. Koliko četrtin je v petih polovicah?

- N - 5
- O - 10
- Z - 20

Rešitev križanke iz 162. številke: HROVATINOV MEMORIAL

					SKAKANJE NA MESTU	OPTIČNI APARAT ZA MERJENJE MAJHNIH DOLŽIN	KDOR PREDELA PESNIŠKO DELO V DRAMSKO	DELITEV NA RAJONE	AMERIŠKI PISATELJ - WRIGHT	ŽLAHTNA KAPLJICA	AVTO. OZNAKA NIZOZEMSKA	NEKDANJ STARLETA IZ PTUJA - JURANOVIC	KLICA, KAL	GL. MESTO STARE BABILONJE OB EVFRATU			
					MAJHNA, ŽIVOBARV. ŽABA AMERIŠKIH TROPOV												
					POSLOVNIK (ZAST.)												
					KANADSKI HOKEJIST SLOVENS. RODU - MATT						SLOV. PEVKA - PRODNIK						
					JAPONSKO VRHnje OBLAČILO						PLOD						
					SUMNIK												
HRVAŠKI OTOK V SREDNJEM JADRANU				ELEKTRIN BRAT V GRŠKI MITOLOG.	ZDRAVILEC VRAČ, ČAROVNIK 15. ČRKA SLO. ABECE.				VAS NA MADŽARS.	AMPER	 <p>DEC3 MEDNARODNI DAN INVALIDOV</p>						
AMERIŠKA ENERGET. DRUŽBA (ODMEVNI STEČAJ)																	
AVTO. OZNAKA ŠVEDSKE		KEM SIMB. ZA ERBIJ			VAS V REKMURJU SIMB. ZA KEM. EL. VANADIJ										NORVEŠKO PODI. ZA IZDELAVO GOZDARSK STROJEV		
BARITON. SNG MARIBOR-VALENTIN						VEZALNO ČRT. LOČ. (MNOŽ.) ZAČETNIK POBUDNIK											
NASELJE V AVSTRILJI					VAS V ROMUNLIJI				KRATICA ZA JAMBLJSKI DENAR DALASI								RIMSKA I OZNAKA ZA NEWTON
ALBUM NORVEŠKE METAL SKUPINE EINHERJER					VEZNIK RIMSKA 1000		OSEBNI ZAIMEK DIVJE GOVEDO		AMERIŠKA COUNTRY IN POP PEVKA - RIMES								
MALEZIJSKI PISATELJ - YEHO				KNJIGA A. HITLERJA (SLOV.)					KRATICA ZA POROČ. SLUŽBO V NEKDANJI NDR								23. ČRKA SLO. ABECE. VILINSKA KRALJICA IRS.FOLK.
ZAČIMBA				KEM. OZN. ZA DUŠIK					OZN. ZA NEZNANCA								MATEJA AVBREHT
				ARG. NOG. - JUAN	HRVAŠKI ROKOMET. - VENIO				VAS NA SZ SLOVAŠKE								
DESETA ČRKA SLOVEN. ABECEDE		RIMSKA 5 PAKISTAN. GENERAL - ABDUR RAHMAN		KIT. FILM. IGRAL. - JEI GABONSKI NOGOM. - LLOYD		VZHOD PRIPADNIK FURŠKEGA LJUDSTVA V RUSLI	JAPONSKI FILMSKI IGRALEC - TAKEUCHI	SLO. RTV NAPOVED. - BAŠ MESTO V NIGERILJI									AMER. GANGSTER - CAPONE DOLGOREPA PAPIGA
LJUBLJAN. GLASBENA PUNK-ROCK SKUPINA											NASLOV JUDOVSK. UČENJAKOV						
											TADEJ AČKO						
SOCVETJE PRI ŽITU													RIMSKA 500				
UM. RAZUM	NATIONAL SCIENCE FOUNDAT.												OTOK V IRSKEM MORJU				
							KRISTINA OBERŽAN		BELGIJSKI PEVEC - SALVATORE AM. IGRAL HARRIS								
							LOS ANGELES										
RIMSKI PRAZNIK NA ČAST BOGU SATURNU											ČUD, NARAVA						
											18. ČRKA SLOVEN. ABECEDE						
MODEL OPLOVEGA VOZILA						ROMUNSKI NOGOMETŠA, ZDAJ TRENER - MUTU							AVTOR: BORIS KLEP				

- KETIFA - arabsko osebno žensko ime • ENČEV - Valentin, baritonist SNG Maribor
- BLOT - ime zadnjega - sedmega albuma norveške black metal skupine Einherjer • OON - Yeoh, malezijski pisatelj, urednik in medijski svetovalec
- IGLAND - norveški proizvajalec vitlov, prikolic ter nakladalcev • NEIRA - Juan, roj. 21.02.1989, argentinski nogometaš

Nagrajenci križanke iz 162. številke Paraplegika: 1. Miha KOSTEVC, Beblerjev trg 12, 1000 Ljubljana, 2. Emil FILIPIČ, Podgorska 4, 1330 Kočevje, 3. Slavko BOBNARIČ, Dolga Lesa 11, 2270 Ormož

Pravilno geslo pošljite do 15. februarja 2021 po pošti na naslov: Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, p. p. 5714, 1000 Ljubljana ali na e-naslov: info@zveza-paraplegikov.si.

Predelave vozil za invalide

Ponujamo celoten invalidski program opreme različnih tipov.

Osebni pristop pri izbiri in svetovanje na podlagi sofinancirane predelave s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

J.A.T. TEAM d.o.o.

Jelenčeva ulica 1, 4000 KRANJ

+386 41 949 963

+386 41 321 790

www.jat-team.si

